د ترکيې مازيگرې

(یونلیک)

قاضي محمد حسن حقيار

Ketabton.com

۱۳۹۴ لمریز کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې مازيگرى

(د ترکيې يونليک)

محمد حسن حقيار

۱۳۹۴ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: د ترکيې مازيګرى

ليکـــوال: محمد حسن حقيار

خپرونـدى: د افغانستان ملي تحريك، فرهنګي څانګه

وېـبپـاڼـه: www.melitahrik.com

ډيزايـنګر: ضياء ساپى

پښتۍ ډيزاين: فياض حميد

چـاپشمېـر: ۱۰۰۰ ټوکه

چـاپـکـال: ۱۳۹۴ ل کال/ ۲۰۱۵م

د تحريك د خپرونو لړ: (۴۶)

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسوليت ليکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

سرلیک **مخ**

د سر خبرې..۱
وېزه او ملګري..۳
د قسطنطینې پر لور......................................۶
د ترکیې لنډه پېژندګلوي...............................۱۰
دا مهال د ترکیې دیني حالت..........................۱۴
د استانبول رڼه ماضي...................................۱۶
مازیګری د استانبول مزه کوینه........................۱۹
په نشه کې تېشه..۲۳
انجلۍ د یار په ننداره شوه ۲۹
قونیه...۳۳
هیچ مولینا نشد مولای روم.............................۳۸
صوفیانه رقص او سماع..................................۴۴
قره مان که قهرمان؟......................................۴۸
ګل مې په لاس درته ولاړ یم ۵۴
نورو ته نوی ماته تکرار کلی............................۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

...تامریدی شمس تبریزی نشد..............................۶۲
د نوشیهر پر لور.......................................۶۶
نوشیهر..۶۹
کېدوکیا که د فطرت کرشمه؟...............................۷۳
ترځمکې لاندې هېښوونکی تاریخي ښار......................۸۰
سیم گیټ...۸۶
وروستۍ ناسته او د خدای په امانۍ شېبې...................۸۹
جدايي راغله لارې دوه شوې...............................۹۲
د استانبول رڼاگانې.......................................۹۵
چې خان یې په یاران یې.................................۹۹
رښتیا هم عاشق ړوند وي................................۱۰۳
یا لندن یا مرگ...۱۰۶
د سفر پای...۱۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرخبرې

د نړۍ ګڼو هېوادونو ته د شخصي او رسمي سفرونو توفيق راپه برخه شوی دی، خو د ګڼو بوختيا وو له کبله يې د خاطرو ثبتولو او ياپه بله وينا يون ليکلو ته اوزګار شوی نه يم ،د حج يونليک يا د حرمينو هنداره مې ځکه وليکله چې حجاجو تـه د حـج مناسک او مراسم وروښيم ، د فرضو ،واجبو ، سنتو او مستحبو تـوپير ورتـه جوت کړم او افغانان او پـه خاصـه تو ګـه افغـان چاروا کي هلتـه لـه موجودو هغو ستونزو څخـه خبر کـړم چـې د دوی د چاروا کيو او لـه نـورو ګڼو خـواوو څخه افغان حجاجو ته ورمخ کېږي.

که څه هم ترکيې ته زموږ دا سفر لنډ او رسمي و خو د ترکيې له مد او جذر ډک تـاريخ ، شـاوخوا شـپږ نـيم سوه کالـه د اسلامي خلافـت مرکزيـت ، صـليبي جګـړې ، اوس هلتـه د اسـلامي نظـام پروړانـدې موجود کورني او بهرني اصطکاکات او د ترکيې له اوسني پرمختګ او د چارواکيو له سياسي کفايت او عملي حکمت څخـه زموږ د ولس او چـاروا کيو خبرول اولـه دوی څخـه د پنـد او درس اخسـتلو فکر د دې لامل شول چې د دې سفر خاطرې له خپل ولس سره شريکې کړم.

د سفر اصلي موخه مو د مشهور او نړيـوال شهرت لرونکي صـوفي او عـارف شاعر حضرت مولينا جلال الدين بلخي رومي پـه نړيـوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمینار کې ګډون و.هغه مولینا چې نن سبا نړیوال خو پربېږده چې آن ډېر افغانان هم له دې څخه خبر ندي چې ګوندې دا ویاړ زموږ دی او دختیځ د ستوري علامه سید جمال الدین افغان په څېرپر ده هم نور دعوه کوي .

په دې سفر کې زموږ یوه هراتۍ ملګرې هم وه چې کړنې او چلند یې زموږله افغاني دود او مذهب سره په ټکر کې وې ، خپل نوم یې بل دی خومایې کورنۍ ته په احترام او کولتوري نزاکتونو ته په پام سره نوم بدل کړی او دلته مې د سیمین په نوم یاده کړې ده .دا ځکه چې وایي پریوې څپېړې څو مخونه خوږېږي

نور نو دا تاسو او دا مو (د ترکیې مازیګرې).

درنښت

ستاسو حقیار

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېزه او ملګري

د سفريو ملګرى مې څو اويا کلن سپين ږيرى پوهاند عبدالقيوم قويم و بل يې د هرات او سېدونکې ،دځوان را ډيو مشره او مدني فعاله سيمين وه ،او بله يې د مزار او سېدونکې مدني فعاله پېغله فرخنده رجبي وه، کله چې د ترکيې سفارت ته د وېزې اخستلو لپاره ورتللو نو زه ،پوهاند قويم او سيمين بايد د عامې روغتيا په څلور لارې کې لس بجې راټول شوي واى، د شېرپور او عامې روغتيا پر ترمنځ سړک کوم لوړ پوړى چاروا کى تېرېده نو شل دقيقې ورته دا سړک بند و ،زه هم همدلته ايسار شوم پر سړک دومره ترافيکي ازدحام شو چې شل دقيقې نور هم لار خلاصه نه شوه، څلوېښت دقيقې وروسته چې د وعدې ځاى ته ورسېدم نو قويم صاحب او زموږ د سفر د زمينې چمتو کوونکى ښاغلى تاج صاحب راغلي وو خو سيمين لا نه وه را رسېدلې خوښ شوم چې ددوى د انتظار او سترتيا په مسؤوليت کې راسره يو بل څوک هم شريک شو ،له تاج او قويم صاحب سره مو د سفر پر جزئياتو خبرې کولې خو سيمين له تاج صاحب سره په ټېليفوني تماس کې وه دهغې خبرې خو مونه اورېدلې خو تاج صاحب به ورته ويل چې ځاى دې نږدې دى له موټره پلې شه او په پښو راشه ،وروسته يې موږ ته وويل سيمين د وزير اکبرخان په دولسم سړک کې په بيروبار کې بنده ده، خو څو دقيقې وروسته مو چې کتل هغه د هوايي ډګر له لوري را ښکاره شوه سيمين موږ يوه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وه لیدلې خو چې په ځلور لارې کې رابښکاره شوه نو ومو پېژندله ،هغه نرۍ، دنګه او غنمرنګه انجلۍ وه، خپل عمر یې ۲۴ کاله وښود وروسته پوه شو چې هغه د الوتکې له لارې همدا اوس له هرات څخه را رسېدلې وه. تاج صاحب د ترکیې سفارت ته زموږ سپارښت وکړ او یو پېژند پاڼه یې هم راکړه په زمبق ځلورلارې کې د ترکیې سفارت ته ورغللو خلک په کتار کې نوبت ته ولاړ و خو زموږ واسطه پخه وه دستي دننه وروغوښتل شو فورمې راکړل شوې د پاسپورت او تذکرې فوتو کاپي یې رانه واخستل اود سبا وعده یې راکړه سبا یې راته فون وکړ چې ویزې مو منظورې شوې او له ۲۰ ډالرو سره راشئ ما پیسې د خپل همکار رفیع الله روښن په لاس ور ولېږلې او پاسپورت مې هم هماغه راوور، کله چې د ترکیې له سفارت څخه را ووتلو نو پوهاندقویم مو رخصت کړ دا چې د ترکیې د سفارت ترڅنګ د موټرو تم ځای نه وو نو ماخپل موټر هم رخصت کړی و، سیمین ته مې وویل ، که چېرې لېرې ځې چې موټر راوغواړم هغې راته وویل چې نه په انصاري ځلور لارې کې سیټي سنټر ته ځو ښه ده چې دواړه پلې لاړ شو، نری نری باران هم ورېده، پر لاره مو یو بل لاهم وپېژندل او کیسې مو سره وکړې ،زموږ دفتر هم انصاري ځلور لارې ته نږدې دی، دا چې له دې سره د ملګرتیا او پلې تګ له کبله باران لوند کړم ځو ځله یې بخښنه وغوښتنه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاج صاحب ویل چې ترکیه په مزار کې قونسلګري لري او فرخنده هملته ویزه اخلي.

له کابل څخه استانبول (قسطنطنیې) او له استانبول څخه قونیې او نورو ښارونو او له نورو ښارونو څخه استانبول او کابل ته هوايي ټکټکونه پر ترکېش ایرلاین کې مخکې ترمخکې اخستل شوي وو.

له پروګرام سره سم مو په دوهمه ورځ یوولس بجې د جمعې په ورځ له کابل څخه استانبول ته الوت و، مور پنجشنبه غرمه تاج صاحب مېلمانه کړو، فرخنده هم راغلې وه، هغه له قده لنډه خو نوره سره او سپینه هوښیاره او چالاکه نجلۍ وه، سره له دې چې مور ته د ترکي او امریکایي کورښو لخوا په ایمیل هم پروګرام ښه تشریح شوی و بیا هم مېلمستیا د پروګرام پر جزئیاتو د لا ښه پوهېدلو لپاره وه، تاج صاحب څه نغدې پیسې هم مور ټولو ته راکړې.

له دې ځایه د غرمنۍ له خوړلو وروسته رخصت شو او سبا اته نیمې بجې مو په هوايي ډګر کې وعده کېښوده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قسطنطينې پر لور

سيمين، فرخنده او استاد قويم له وعدې سره سم نهه نيمې بجې راغلي وو خو د جمعې ورځ وه له ما سره د ترافيکي بيروبار او د لارې د بنديدلو انديښنه نه وه نهه نيمې بجې ورغللم ، دهوايي ډګر نړيوال ترمينل کې، ډېر بيروبار نه و تالاشي ،بورډينګ پاسونه،د بيکونو تلل (وزن) خروجي هرڅه په اسانه او لږ وخت کې تېر شول، زه پر تالاشۍ نه خفه کېږم خو دا چې دهوايي ډګر متعصبه عسکر چې له پښتون او د پښتنو له جامو سره حساسيت لري د تالاشۍ پر مهال زما په شمول پر هر چا آن بوټان او واسکټونه هم وباسي نو ډېر زور راکوي.

پاو کم يوولس بجې الوتکې ته د ورختلو غږوشو ، زما په بورډينګ پاس کې په نښه شوې څوکۍ له شيشې سره نښتې وه، د الوتکې مېلمه پال ښکلي هلکان او ښکلې ترکۍ نجونې وې.

ما د ترکانو د ښکلا ډېر صفتونه اورېدلي و ، دحج په مراسمو کې مې بيا عملاً وليدل د سيد جمال الدين افغان په لېسه کې اروانښاد مولوي عبدالظاهر چې د پروان ولايت دغوربند اوسېدونکی او ډېر انقلابي ،ويښ ،خوځنده ،نوښتګر او جيد عالم او زموږ د تفسير اوعقايد استاد و يوه ورځ موږ ته په ټولګي کې وويل چې دهغو پلټنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـه مخـې چـې ده کـړې دي ورتـه جوتـه شـوې ، دا چـې خلـک پـه فولکلوريکو کيسو کې د پوان او ښاپېري يادوي نو دا د پوان ځينې لوړ قدي او چاغ تور پوستکي سوډانيان او ښاپېرۍ ښکلې ترکانې دي.

د الوتکې دننه سکرين چې کله به پکې فلم ښودل کېده ښوولـه چې الوتکه په عشق اباد او اذربايجان (باکو) استانبول ته روانه ده.

کله کله پر همدې سکرين د کابل له هوايي ډگر څخه طی شوی واټن ، استانبول تـه پاتې واټن ،لـه ځمکې لـوړوالی ، د سفر د پيل ساعت او دقيقې، د سفر پاتې وخت په ساعت او دقيقو ،دننه او بهر د هوا درجه ، د الوتکې د تللو مسير هرڅه ښودل کېده. الوتکه چې لس بانـدې يـوولس بجې الـوتې وه څـه بانـدې پنځـه بجـې استانبول تـه ورسېده.

پر لاره يې له معمول سره سم ډوډۍ راکړه خو ډوډۍ يې خوندوره نه وه. دې سفر مو شا وخوا شپږ ساعته ونيول خو تهران ته چې تللو نو پـه اسمان ايرلاين کې يې تـر تهران پـورې دوه ځلـه ښـه خوندوره ډوډۍ راکړله، لومړی ځل مشهد ته له رسېدو وړاندې او دوهم ځل په مشهد کې له ۴۰ دقيقو ناستې وروسته کله چې تهران ته روان شوو.

مـا دنـړۍ ډ بـر ښـارونه لـيـدلي جـده هم ښکلې ده،دوبـۍ هم خـو استانبول بيا ځانته خوند او ځانته ځانگړنې لري، له هوا څخه ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د استانبول ښار ډېرې ودانۍ ګلابي ته ورته رنګ لري او ډېر يې په يوه نقشه جوړې شوې دي.

الوتکه پر استانبول ورښکته شوه کله پر سمندر کله پر ودانيو تک شين ښکلي پور او معمور د اسمانځکو او سمندر لرونکی ښار، هغه هم چې سمندر يې په منځ کې پروت وی او د ښار دواړه برخې په لوړو لوړو او اږدو پلونو نښلول شوې دي، د نړۍ لومړنی ښار چې په دوه وچو کې پروت دی او اسيا او اروپا يې سره نښلولې دي.

ما په، لينن‌ګراد، فنلينـد، کراچــۍ، قطر، کويـټ، دوبـۍ، ممبيي، بندرعباس او جده کې هم د بحر غاړې ليدلي دي خو هغه ښکلا چې په استانبول کې يې لري په بل ځای کې يې نلري، دلته د بحر غاړو ته شنې غونډۍ او د مري او يا خوست د تڼيو د ولسوالۍ د عاد ممد د سيمې په څېر هرڅه شنه شنه دي.

الوتکې په استانبول کې د اتاترک په نړيوال هوايي ډګر کې ښکته کړو دلته نړيوال هوايي ډګر بېل او د کورنيو الوتنو ډګر بېل دی.

زما ملګرو په کابل کې خپل بار (بکسونه) الوتکې ته ورکړي او ورته يې ويلي و چې په قونيه کې يې ترې غواړي خو زما سامان کم و، ما الوتکې ته ونه سپاره، بلکې له ځان سره مې کېښود کله چې استانبول ته ورسېدو نوبايد همدلته موبايد ترکيې ته دننوتلو مهر(خولي) وهلې وای په لوی هوايي ډګر کې مو له ډېرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنو وروسته هغه ځای پیدا کړ چې ترانزیټ دخولې وهې، دا ستانبول هوايي ډګر اوس د نړیوال مرکز حیثیت خپل کړی او هغه مسافرین چې مستقیم الوت نلري له همدې ځایه الوتکې بدلوي. په هوايي ډګر کې یو سالون ځای کې د ېرش غرفوته سلګونه خلک کتار ولاړ وو ټول یې بهرنیان او لوځ او نیمه لوځ وو زه هم نولسمې غرفې ته ودرېدم دلته نه بیروبار وي او نه بې نظمي هر سړی د نوبت په مراعات مجبور دی او هر سړی نوبت مراعاتوی.

ما په څو نړیوالو هوايي ډګرونو او څو هېوادونو کې لیدلي هغه افغانان چې په خپله خاوره کې نه قانون مني او نه نظم او نه د سپلین خو په نورو هېوادونو او هوايي ډګرونو کې بیا دا هرڅه مني. دلته هم په کتارونو کې افغانان و خو هغه د پیښوریانو خبره مجال نه وو چې څوک دې بې نظمي وکړي او یا دې له کتار څخه ووځي دلته چې زه ووینم افغانان قانون او نظم دواړه مني نو په افغانستان کې هم ددوی قانوني کېدلو او قانون منني ته هیله من شم او فکر کوم چې که قانوني حکومت راشي او دقانون د تطبیق هوډ ولري نو افغانان قانون مني، دا چې اوس بې نظمي او بې بندوباري ده نو چې: (ورانه ده له خانه ده).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې لنډه پيژندګلوي

ترکيا اروا سيايي (اروپا ـ اسيا) هيواد دی چې لويه برخه يې اناتولي په کوچنۍ اسيا او په سويل کې په باختر اسيا او منځني ختيځ کې پرته ده او کوزه برخه يې چې د ترکيې په نوم او بالکان د اوروپا ختيځه برخه کې واقع ده.

ترکيه له ختيځ خوا له ايران ،اذربايجان ،ارمنستان او ګرجستان سره ، په سويل کې له عراق او سوريې سره او په شمال يا د اروپا په خواکې له بلغارستان او يونان او له تورې بحيرې سره اوږده پوله لري.

د سويل لخوا له مديترانې سره هم په اوبو کې پوله لري.

بيفور او دار داتل هم په ترکيه کې دي.

نفوس يې د وروستۍ سر شمېرنې له مخې شاوخوا ۷۲ميليونه ، پراخوالی يې ۷۸۳۱۵۲۲کيلو متره مربع دی ترکيه د افغانستان په څېر شين هېواد دی بارانونه پکې ډېر دي د نفوس ۸۵سلنه يې سنيان او ۱۵ يې شيعيان دی ،ترکان تکړه مسلمانان دی. که څه هم په ۱۳۹۲هـ س کال د مصطفی کمال اتا ترک لخوا يې د حکومت بنه لاييک يا سکولريزم شو خو خلک يې اوس هم ښه کلک مسلمانان دي که څه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرا ستانبول ،انقره او ازمیر کې اوس هم بې حجابي او عیاشي ډېره اوشراب ،عام دي خو د قونیې په څېر مذهبي ښارونه هم لري.

په ترکانو کې ختیځ اولوېدیځ دواړه کلتورونه شته دي خو ختیځ کلتور پکې قوي دی.

له اتا ترک وړاندې د ترکیې رسم الخط په عربي لیکل کېده خو اتاترک په لاتیني ژبه واړاوه.

د ترکیې یا د عثماني اسلامي امپراطورۍ مراندې تر افریقا منځني ختیځ اروپا پورې رسیدلې وې خو له نړیوالې جګړې وروسته د عثماني خلافت ډېرې برخې د فرانسې او برتانیې لاس ته ورغللې ، په ۱۳۰۲ هـ لمریز (۱۹۳۳ زیږدیز) د یوسیکولر او د پردیو د غلام شخص مصطفی کمال باشا چې ځانته یې اتاترک یا د ترکانو د پلار نوم ورکړی و اودامهال یې ډېرې نظامي بریاوې هم تر لاسه کړې وې دعثمانیانو د شپږم خلیفه ځای ونیوه او سیکولر حکومت یې اعلان کړ.

دترکیې دحکومت طرز جمهوري دی یو پارلمان لري، تورستي ښارونه یې استانبول، انتالیا ، ازمیر،قونیه او نوشهره دي

سیکولر مصطفی کمال:

دترکیې او دلته دسیکولریزم دترویج له تاریخ سره د مصطفی کمال نوم تړلی دی هغه په ۱۸۸۱ زیږدیز کال د مۍ په ۱۹مه د اوسني

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونان چې هغه مهال د اسلامي خلافت یوه برخه وه په ستالونیکي ښار کې وزیږېد.

د عثماني خلافت پر مهال پوځ ته ورغی په طرابلس کې له ایټالیایانو سره وجنګېد ، د بالکان په جګړو کې قوماندانۍ ته ورسېد په ۱۹۱۲ زېږدیز کال د دار دانل په تنګي او ګالیبولي جزیره کې هم له یونانیا سره وجنګېد ، په لومړۍ نړیواله جګړه کې یې د ترکیې د استقلال د جګړې قومانده په لاس کې وه ، د جګړې له پای وروسته د شپږم خلیفه محمد له بې کفایتۍ څخه په استفادې یې د هغه نظام ړنګ او سیکولریزم یې حاکم کړ.

کمال باشاه له روحانیونو سره جګړه پیل کړه ، حجاب یې منع کړ ، اروپایي جامې یې اجباري کړې ، دین یې تر مسجده محدود او له سیاسته یې بېل کړ ، ښځې یې له شرعي حدودو څخه وتلو ته وهڅولې عربي خط یې په لاتیني واړاوه.

مېرمن یې (لطیفې هانم) په ۱۹۳۰ زېږدیز کال کې هغه جامه واغوستله چې ځینې اروپایان یې نن هم نه اغوندي.

مساجدو کې یې په لاسپیکر کې اذان بند کړ ، شراب یې عام کړل ، او د اسلام پر ضد یې هر اړخیزه مبارزه پیل کړه ، اتا ترک د ۵۷ کالو په عمر د نومبر په لسمه د دلمه بارغمي په ماڼۍ کې په استانبول کې وفات شو ، او په انقره کې خاوروته وسپارل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتاترک د استانبول په ایاصوفیه کې هغه شپږ سوه کلن تاریخي مسجد چې سلطان محمد فاتح د یوې کلیسا پر ځای جوړ کړی و د عیسایانو د اعتراض په پلمه پر موزیم بدل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا مهال د ترکیې دیني حالت

ترکیه اوس یا د اسلامي خلافت له سقوط څخه نوي کاله وروسته بل حالت لري، د اتاترک د سیکولري کړنو په نتیجه کې نږدې وه چې ترکیه هم د هسپانیې په برخلیک اخته شي، دلته په ترکیه کې د نجم الدین اربکان تر بریا او په ټولټاکنو کې د اتا ترک د جمهوري ګوند تر ماتې پوره ۷۵ کاله سیکولریزم حاکم و، دین بېل او سیاست بېل و، په ترکیه کې د اروپا په څېر ازادي او عیاشي وه خو حقیقت نه پټېږي، خلک نور له سیکولریزم او بې دینۍ څخه ستړي شول ،۷۵کلن سیکولریزم ترکیه په تمامه معنی شاته وغورځوله د ترکیې اقتصاد ،کلتور او سیاست شاته ولاړ خو اوس هلته بېرته دین ته تمایل پیدا شوی دی خلک او په ځانګړي توګه ځوانان دین ته مخ را اړوي، اسلام ورو-ورو بېرته خپل ځای پیدا کوي، اربکان ،عبدالله ګل او طیب اردوغان ټول پوه .عالم او د ترکیې په حساسیتونو پوه خلک دي او تدریجي اصلاحات یې پیل کړي دي خو ډېر ورو او حکیمانه. داسې چې نه د ترکي ځوانانو احساسات را وپاروي او نه کفري نړۍ ته پلمه په لاس ورکړي ،ترکیې په ناټو کې هم خپل غړیتوب ساتلی ،د نړۍ په کچه خپل اعتبار هم ساتي او اصلاحات هم راولي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې حالت تېز موټر ته ورته دی، اوس که موټر چلوونکی غواړي چې د ګړندي يا په تېز رفتار کې د تلونکي موټر مخ واړوي نو اړ دی چې لومړی د موټر سرعت را کم کړي او مخ يې وګرځوي او که په همدې سرعت کې اشترنګ پوره تاو کړي نو موټر اوړي او ترې چپه کېږي.

ما چې لومړی استانبول وليد نو حيران شوم چې دې خلکو څنګه اسلامپالو ته رايه ورکړېده،د ازادۍ ،فحاشۍ له اسلام سره د ځوانانو واټن او بيا اسلامي نظام ته رايه ورکول يې ښخي د حيرانتيا خبره ده.

خو اوس هلته اردوغان او عبدالله ګل په حکمت اصلاحات پيل کړي دی ،مثلاً په شرابو يې ماليه زياته کړه،په ليليو کې يې د هلکانو او انجونو ځايونه بېل کړل،پر حجاب بنديز يې ختم کړ،په لاوډسپيکر کې اذان ته اجازه وشوه، د اتاترک په نوم دولتي مډال يې له منځه وړو او .....

هيله ده چې يوځل بيا د اسلام مجد او عظمت نه يوازې په ترکيه ، بلکې به ټوله اسلامي نړۍ کې را ژوندی شي، زه چې د ترکيې او سني نظام ته ګورم نو ماته دا سپېڅلې نښې او هيلې ښکاري.

څانګه به نن سبا کې ګل شي

ما يې په سر کې سرې غوټۍ ليدلې دينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استانبول رڼه ماضي

د اسلامي نړۍ مشهور اتل سلطان محمد فاتح استانبول (پخوانۍ قسطنطنیه) چې د عیسوي ارتودوکس دین ډېر مهم مرکز وو په ډېر ځانګړي ظرفیت او جنګي مهارت ونیوه ،قسطنطنیه د ختیځ روم د امپراطورۍ پلازمینه وه چې دې امپراطورۍ په لبنان ،فلسطین او سوریې هم واکمني درلوده، د قسطنطنیې بنسټګر لومړی کنستانستین (له۲۷۴ څخه تر ۳۳۷م)د روم لومړنی امپراطور و چې عیسویت یې ومانه همده په ۳۳۰ کې پیزانیسوم (اوسنی استانبول) دخپلې امپراطورۍ د پلازمینې په توګه وټاکله او تر ۱۴۵۳ز پورې یې له یوولس سوه کالو ډېر دلته حکومت وکړ، د بیزا نیتوم نوم دعیسا یانو د امپراطورۍ په وخت کې پر قسطنطنیه واوښت او کله چې سلطان محمد فاتح دا ښار فتحه کړ نو نوم یې پرې اسلامبول کېښود ،چې د بې دینه مطفی کمال اتاترک پر وخت کې اسلامبول پر استانبول بدل شو، سلطان محمد فاتح په ۱۴۵۱ زېږدیز کال په ۲۲ کلنۍ کې واک ته ورسېد، تر ده وړاندې هم عثماني حاکمانو د استانبول د نیولو لپاره یوولس ځله بریدونه کړي وو خو دا چې د استانبول درې خواوو ته اوبه (سویل او لوېدیځ ته یې مرمره

(c) ketabton.com: The Digital Library

بحر، ختیځ او شمال ختیځ ته د بوسیفور تنګی او شمال ته زرین سمندرګی یا خلیج دي او لوېدیځ ته یې وچه ده چې ډېر لوړ او پلن دیوالونه پرې را تاو شوي او قسطنطنیه یې په کلکه نظامي کلا بدله کړې وه نو دا بریدونه ناکام شوي وو.

هرمسلمان خلیفه هڅه کوله چې دا ښار ونیسي ځکه چې رسول الله (ص)فرمایلي وو: ((هغه چې قسطنطنیه نیسي ښومره نېک امیر دی او لښکر یې هم ښومره نېک لښکر.))

په سورت روم کې هم د همدې او ختیځ روم امپراطورۍ یادونه شوېده.

سلطان محمد فاتح داځل کلک هوډ وکړ چې قسطنطنیه به نیسي ډېر پیاوړی چمتو والی یې ونیوه، دهغه وخت تر ټولو عصري نظامي تجهیزات اوتوپونه او ټانګونه یې جوړ کړل، ۲۵۰ زره روزلی لښکر یې برابر کړ ، سلګونه بحري جنګي بېړۍ یې تیارې کړې، قسطنطنیه یې له څلور خواوو محاصره کړه ځو ځو ځله یې جنګي تکتیکونه تغییر کړل، لسګونه متره لوړې ګرځنده د لرګي کلاګانې یې جوړې کړې، تر ځمکې لاندې لسګونه تونلونه یې وویستل ،د دښمن په زړه کې یې د وېرې خپرولو لپاره ګڼې بریالۍ لارې چارې وکارولې او دنړۍ په تاریخ کې لومړی او وروستی ځل وو چې اویا بحري بېړۍ یې په یوه شپه کې په وچه کې په لوړه او ټیټه پنځه کیلو متره لېرې په جنګي سپاهیانو ولېږدولې د بیزانسي امپراطور او دده مرستې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلیو لسګونه جنګي بېړیو د ابنار ساته او د بنار له ساحل څخه لېرې یې بېړیو اډه جوړه کړې وه ،خو ده پخپل بې مثاله استعداد او نظامي خارق العاده استعداد او تکتیک په یوه شپه کې په سپاهیانو ۵ کیلو متره سرک جوړ ،په غوړیو او نورو موادو برابراو په وچه د بېړیو تېل وهلو او لېږدولو ته چمتو کړ او په جادویي ډول یې په هماغه شپه ۷۰ بېړۍ په وچه ولېږدولې او د دښمن د بېړیو او دښار د ساحل ترمنځ یې ودرولې چې بیزانسي امپراطور او ښاریانو ته دا دهېښتیا ترخنګ دا کار د پیریانو وبرېښېد او په تونلونو کې کار کوونکي انسانان به یې پرښتې بللې په دې ترتیب سلطان محمد هغه ښار فتح کړ چې اروپایانو او د عیسوي نړۍ جنګي پوهانو یې د سقوط تصور هم نه کاوه.

سلطان محمد له بري وروسته ټول دښمنان وبخښل ورته یې وویل چې بشپړه ازادي لرئ، مشران یې ونازول دهغوی درناوی یې وکړ همدې ترحم عیسویان وهڅول چې اسلام ومني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مازیگری د استانبول مزه کوینه

پنځه نیمې بجې له هوایي ډګر څخه ووتلو ،قونیې ته مو الوت پاو باندې لس بجې وو پرېکړه مو وکړه چې داځه کم پنځه ساعته وخت به د استانبول په کتلو تېر کړو او لومړی به د سمندرغاړې ته ځو ،له یو ټکسي چلوونکي مو وپوښتل چې د سمندر غاړې ته څو کیلو متره لاره ده او کرایه څو اخلې، هغه وویل چې لار شل کیلو متره او کرایه پنځوس لیرې ده ما چې حساب وکړ له پنځوس لیرو شاوخوا اتلس نیم سوه افغانۍ جوړېدې نو ملګروته مې وویل دوی ته موږ هم خارجیان ښکارو په شل کیلو متره واټن کې اتلس نیم سوه افغانۍ ! !

له څو ټکسي چلوونکیو سره مو خبرې وکړې ،په ډېرو چنو مو یو په څلوېښت لیرو چمتو کړ، له موږ سره اند ښنه وه چې هسې نه بحر نږدې وي او پر دوه درې سړکونو مو تاو راتاو او ښکته مو کړي خو ډېر پنځه ویشت کیلو متره لار ووهله کوم لس کیلو متره یې د بحر پر غاړه وګرځولو د کبانو پر لوی بازار یې تېر کړو څو ځایه د سمندر پر غاړه د تفریح ځای و خو هغه چې زما په څېر یې ماته ګوډه انګلیسي زده وه وویل چې تاسې د تفریح مشهور او لوی ځای ته بیایم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داموټر چلوونکی چیلي نومیده ، لږ لږ په انګلیسي پوهېده ،په یوه ځای کې یې موټر ودراوه د سړک پر غاړه یې یوې نښې ته اشاره وکړه ویل یې دا د اسیا او اروپا زیرو پواینټ (صفري نقطه)ده ،دې خوا اسیا او اخوا اروپا ده موږ هم ور ښکته شو یو پښه مو د اسیا او بله پښه مو د اروپا پر وچو کېښوده، عکسونه مو واخستل او په یو وخت کې مو په دوه وچو کې ژوند وکړ.

په استانبول کې اسیا او اروپا یو شان دي هوا ،آبادي پرمختګ خو په لویه کې بیا ددې دواړو وچو په پرمختګ کې ډېر توپیر دی.

ډریور د بحر تر څنګ د یو لوی پله پر غاړه موټر ودراوه ،نیم چمن، نیم د لوبو او ساعت تېرۍ، ځای ګرځنده هوټلونه د پله لاندې او بحر له پاسه لوی بازار هوټلونه د سیل او سیاحت کشتۍ لیدل کېدلې ،ډرېور موږته وویل چې له دې ځایه کله بېرته ځئ چې زه درپسې راشم؟

موږ ورته اته بجې وخت ورکړ ،زما نورو ملګرو لاترکۍ پیسې (لیرې) نه وې اخستې خو ماته مې زوی احمد طارق له سفر وړاندې له شهزاده سرای څخه راوړې وې ، د ډرېور کرایه هم ما ورکړه د بېرته راتګ لپاره دیو ځای کېدلو ځای مو ورسره وټاکه ،ټکسي چلوونکی خوش طبع سړی و ماښام اته بجې د بیا لیدلو په هیله مو رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بحر پر غاړه کښتۍ والا په لاسپیکر کې سیلانیان خپلې کښتۍ ته وربلل فرخنده ور وړاندې شوه د ټکټ پوښتنه یې تړې وکړه یو مسؤول یې وویل چې اته لیرې اخلو موږ ورته وویل چې بحر کې څومره وخت تېروې ویې ویل پوره یو ساعت، پرېکړه مو وکړه چې وروخېژو ،قویم صاحب د څلور واړو پرځای شل ډالر ورکړل،موږ هم ددرې پوړیزې کښتۍ دریم پوړ ته وروختلو، مخه را ته خلاصه وه څو دقیقې وروسته د کښتۍ درې واړه پوړونه ډک او کښتۍ روانه شوه دلته نو هره دقیقه دا ایجابوي چې انځورونه واخلو د بحر دواړه غاړو ته کورونه ،هوټلونه ،ښکلې او په تکو شنو غونډیو کې لوکسې ودانۍ له یوې خوا د استانبول مازیګری دبحر خوږ او یخ شمال دکښتۍ دریم پوړ ،ښکلې او فطري شاعرانه فضا ،دې فضا ،نه یوازې زه له ځانه بې ځانه کړم بلکې فرخنده او سیمین یې هم له قال څخه د حال ژبې ته بوتللې ،لومړی خو له نورو ترکي انجونو او مېرمنو سره ددوی توپیر ددوی په غاړو کې نری څادرو خو شمال، شاعرانه وجد او حال دوی هم بې خوده کړې، څادر مادر ولوېد او انځورونو اخستلو زور واخست. هلته نورې ښکلې هم وې خو زما همسفرې هم له چا کمې نه وې د استانبول دسمندر مازیګری او شمال ددوی په اننګو کې وینه لاوغوړوله او لایې وخوځوله اننګي یې داسې شول تابه ویل په رښتیا هم دلته چا د ګلابو پاڼې پېیلې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له یوې خوا یې په اننګو کې ګلابي داني، د شونډو سرخي او لـه بلې خوا د استانبول پر سمندر مازيګرنی لمر خپور و ، شفق لکه لمر چې همدلته زرين وزرونه راټولوي او يا لکـه کائنـات چې همدلتـه د خپلې ښـکلا کرشـمه ننـدارې تـه وړانـدې کـوي د مخـامخ ناسـتو انجونـو غومبـورو او پـه سـمندر کـې د مـازيګرني لمـر زرينـو پلوشـو د اسـتاد ناګار دا بيت څو څو ځله بې اختياره راباندې تکرار کړ:

راوله حيا په اننګو کې لمبې بلې که

ټيټ سيند ته شفق که په اوبو کې لمبې بلې که

ما ويل لکه ناګار صاحب چې همدا صحنه ليدلې او بيا يې په شعر کې انځور کړېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نشه کې تیشه

ما د فطرت له دې کرشمو څخه د خوند اخستلو لپاره د خپل بدن د هر غړي بلوټوت پرانستی و چې نا څاپه مې د خیال او خوند دنړۍ ځلي ونړېدا او په نشه کې مې تېشه ووهل شوه ، په یاد مې شول چې بیک مې په ټکسي کې رانه هېر او پاتې شوی دی. اوس یې خوند وکړ؟؟ په بیک کې مې دوه نیم زره ډالر، دېرش زره افغانۍ، څو جوړه جامې ، کورتۍ ګانې ،یوه ویدیو یي ، یوه کوچنۍ د عکاسۍ کیمره ، یو غږ ثبتوونکی (وایس ریکارډر) یوډېر انتیک لوړ بیه او نوی ماډل کوچنی لپ ټاپ چې په دوحه کې مې په ۴۸۰۰ ریاله اخستی و ، یو ای پاډ ،د سیمینار لپاره چمتو کړې مقالې ،څو کتابونه ، د سفر له اړتیا وړ نورو توکیو سره ځای پرځای کړي وو ، اوه خدایه دا څه وشول ، د استانبول لوی دوه قاره یي ښار، نه د ټکسي د پلېټ شمېره ، نه د ټکسي چلوونکي د ټېلیفون شمېره ،نه ورسره کومه پېژند ګلوي ،نه مو ټکسي د ټکسي انفارمېشن یا د ټکسي له رسمي اډې راوستې نه... بس پر لویه لار مو ورسره خبره وکړه او را روانه مو کړه بیک مې شا ته ډاله کې کېښود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کښتۍ منځ کې سوچونو واخستلم اوس به څه کېږي فرخندې او سیمین ته مې وویل چې بیک رانه په موټر کې هېر شوی او هرڅه پکې دي.

هغوی همدومره وویل: ((وای چرا؟ الی چطور مېشه))، بس نور نو په خپله ننداره بوختې شوې او کیسه کې مې هم نه وې ،چاره نه وه خپله مې خپل زړه ته ډاډ ورکاوه دومره پیسې راسره جېب کې وې چې یو څه چاره پرې وکړم ،پاسپورت او یو h.t.c موبایل راسره جېب کې و چې د انټرنېت لپاره هم کاریده لویه اندېښنه مې دا وه چې له جامو اومقالوسره به څه کوم هلته خو ټوله دریشي او پطلون دی دا جامې خو هرومرو خېرنېږی دلته افغان ګنډونکي یا نشته اوکه شته زه یې څه پېژنم په ترکیه کې مې ملګري وو خو دهغوی دټیلیفون شمېرې او ادرسونه هم په همدې بیک کې وو که پطلون واغوندم خلک به څه وایي. خیر هغه د ډیل کارنګي په خبرو مې زړه ته ډاډ ورکړ چې که هرڅومره خفګان وکړم له لوښي تویې شوې شیدې نه راپورته کېږي نو ښه ده چې فکر وکړم هېڅ هم ندي شوي. په یوه ساعت کې مې ځان ببرته پاچا کړ پیسې لرې ،پاسپورت لرې، h.t.c فون لري ټولو ښارونو ته دې ټکټ دو طرف ریزرف دی چې جامې دې خیرنې شوې خیر دی د خوب جامې واغونده او هغه هوټل ته د وینځلو لپاره ورکړه ډېر تینګار پرې وکړه چې ژر یې درکړي اوته تر هغې له خونې بهر مه وځه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لږ وخت کې مې هرڅه هېر کړل خو سیمین په لیدلو مې دامتل سترګو ته ودرېدرښتیا چې :((پردی غم له واورو سوړ وي))

ګوره د سیمین او فرخندې زما بکس په یاد هم ندی او پخپلو مزو کې ډوبې دي.

هڅه مې وکړه چې بیک هېر کړم خو دې ته مې هم هیله وه چې چلوونکي خو ژمنه کړې چې اته بجې راځي ،ښایي هغه صادق او مسلمان شخص وي او بیک راوړي که صادق هم نه وی ښايي د موټر په ډاله کې بیک ته يې پام نه وي او راشي کله کله به مې هېر شو خو پرېشاني يې وه.

کښتۍ د استانبول منځ کې سمندر کې روانه ډېره وړاندې لاړه یو هوایي پول مخ ته راغی ډېر لوړ او ډېر ښکلی وو د سمندر اخوا دېخوا یا شمال ـ جنوب کې غونډیو ته ورته پیاوړې پایې لګول شوې او نور پول په قوي کېبلونو تړل شوی وو د پول اوږدوالی به شاوخوا دوه کیلو متره وه خو په همدومره فاصله کې يې پایه یا ستن نه درلوده او پول هوايي ځوړند وو.

وروسته پر همدې پلونو تېر راتېر شو ،څلور سړکونه يې درلودل دوه له یوې خوا او دوه له بلې خوا نور هم وړاندې لاړو همداسې یو بل پول مخ ته راغی کښتۍ له همدې پله سره ببرته را تاوه شوه ورو -- ورو خپل لومړني ځای ته راغلله په سمندر کې څو همداسې سیلاني

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښتې نورې هم رواني وې ،له کښتې ترښکته کېدلو وروسته تر پله لاندې اود سمندر د پاسه جوړ شوي بازارته د ډوډۍ خوړلو لپاره لاړو هلته هم ښکلي کتار هوټلونه وو ،دهر هوټل شاګردانو خلک په پوره مهارت ځانته جذبول، لاره يې نيولې وه موږ د کبانو فرمايش ورکړ ،خو ترڅو چې کبان پخېږي او ډوډۍ تيارېږي بايد لمونځ وکړو، د اوداسه د ځای پوښتننه مې وکړه خو د ددې کار لپاره ځانګړی ځای نه و بالاخره د يو هوټل په تشناب کې مې په زحمت اودس وکړ.

له څو هوټليانو مې وغوښتل چې که د لمانځه لپاره ځای راکړي خو هغوی بخښنه وغوښتله او د مسجد ادرس يې راکړ ،مسجد د سمندر ترڅنګ د پروت سړک جنوب خواته و او د سړک لاندې لار ورغلې وه د مسجد ترڅنګ پخوانی کليسا وه پوه نه شوم چې شاړه به وه او که فعاله ،مسجد څه کم څلور سوه کاله پخوا جوړ شوی و، زموږ ملګری محمد حکيم بشارت چې له هند څخه راستون شو نو په پژواک خبري اژانس کې به يې ما او نعمان دوست ته د يو مسجد د ښکلا چې دده د حيرانتيا لامل شوی و صفت کاوه په صفت کې په وجد راغی ويل يې: ((عجيبه خو داده چې دامسجد څلورسوه کاله پخوا جوړ شوی او هغه هم مسلمانانو جوړ کړی دی)).

دامسجد د ترکي مهندسۍ ډېره ښکلې او نادره نمونه وه همدلته مې دوه رکعته لمونځ وکړ، په مسجد کې ګڼو ښځو هم لمونځ کاوه د سمندر پر غاړه مې چې پخپل درې ساعته ژوند کې د ترکي انجونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادي، تنګ پتلونونه ،تک سپین لوڅ ورنونه ،څنګلې او په عام بازار کې د یو بل ښکلول ولیدل نو داسې مې و انګېرله چې دلته نو مسلماني ډېره کمزورې شوې خو چې په مسجد کې مې ښځینه مسلمانانې که څه هم شمېره یې کمه وه ولیدلې بېرته ډاډه شوم.دلته ورځ اوږده وه تر اوه نیمو بجو پورې د مازیګر لمونځ کېده.

له ډوډۍ چې فارغ شو پاو کم اته بجې وې، زما خپل بیک ته سودا وه هماغه ځای ته ورغللم چې له ټکسي چلوونکي سره مو ټاکلی و ،زما لا پام نه وو چې هماغه موټر چلوونکي راباندې غږ کړ، .Mr Haji I am here،(ښاغلی حاجي زه دلته یم) په زړه کې خوشحاله شوم خو غوښتل مې خپل خفګان او اند ېښنه له هغه پټه کړم هغه دستي راته وویل چې بیک دی په موټر کې دی ماهم دومره ورته وویل thank you:(مننه).ویې ویل چې ملګري دې چېرې دي ماورته وویل اوس راځي اته بجې شوې خو ملګري مې یو هم نه ښکارېدل مار خوړلی له پړي هم وېرېږي زړه مې نه کېده چې ټکسي پرېږدم او هغوی پسې لاړ شم، خیر له ځان سره مې وویل چې که چېرې دې سړي ستا بیک پټاوه نو بېرته درته ولې راته. له شرمه مې بیک هم ونه غوښت په همدې ډاډ ملګرو پسې لاړم استاد قویم او فرخنده مې وموندل ،سیمین نه وه هغوی ویل چې سیمین له دوی هم ورکه ده په لوی بازار کې ورپسې ګرځو خو هغه نه لیدل کېږي ،دلته ټکسي والا وارخطا دی ما ټکسی والا بوخت کړ کله هغوی پسې ورځم او کله ټکسي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځم، بالاخره هغوی هم پنځه ویشت دقیقې وروسته راغلل او بېرته مو هوايي ډګر ته حرکت وکړ لار دوطرفه وه ددې لپاره چې بېرته هوايي ډګرته لاړشو. نو باید په سمندر تېر شوي پله واوړو. همداسې وشول له پله تېر شو لږ نور هم وړاندې لاړو هلته په یوه چوک بېرته خپل لاس ته را واوښتو ،په ترکیه کې ترافیک د افغانستان په څېر په ښي لاس دی پر پله ډېر ترافیکې بیروبار و ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجلۍ د یار په ننداره شوه ...

موږ باید کم ترکمه نهه بجې د اتاترک په نړیوال هوایي ډګر کې وای، خو ترڅو چې بېرته پرپله راتاوېدو او هغه ځای ته را ورسېدو له کوم ځایه مو چې حرکت پیل کړی وو نو پنځلس دقیقې یې ونیولې همدلته شل کم نهه بجې شوې موږ ته نه د کورنیو الوتنو ترمینل معلوم وو نه مو بورډینګ پاسونه اخستي وو او هلته هم باید دافغانستان په څېر مسافر له الوت څخه دوه ساعته وړاندې هوايي ډګر ته لاړ شي لس بجې یا د الوت وخت شېبه په شېبه را لنډېږي او بیرو بار ډېرېږي.

ډرېور مو پوه کړ چې لس بجې زموږ الوت دی او دی باید وروستی کوښښ وکړي چې وخته مو ورسوي ، له چیلي څخه مې مننه وکړه چې بیک یې راووړ سوچونو واخستلم چې ولې یې بیک راووړ ایا دا ښه مسلمان دی؟ د ترکیې نوم نه بدوي او وطنپاله دی؟ داسې خو هم نده چې په ډاله کې یې بیک ته پام شوی ندی که داسې وای نو ولې یې له مخامخ کېدلو سره دستي راته د بیک د شتون وویل ښایې هغه فکر کړی وي چې موږ یې د موټر د پلېټ نمبر اخستې او پیدا کولی یې شو یا.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بیروبار کې ونښتو ټول یو بل ملامتوو چې ولې مو ټکسي ناوخته (اته بجې) را وغوښت ما ته غوسه هم راتلله چې سیمین ولې کوم شل دقیقې ورکه وه موټر د مېږي په پښو روان دی ډرېور ډاډ راکاوه چې دا بیروبار هر ماښام وي خو د کبانو تر بازاره اخوا بیا ختمېږي.

د کبانو بازار ته لا نه وو رسېدلي چې ساعت پاو کم لس بجې وښودې له دې بازاره چې دا هم د سمندر پر غاړه دی اخوا هم بیروبار و نورنو الوت ته له رسېدلو نهیلي شو خفه وو چې قونیې ته به څنګه ځان رسوو؟ کله کله ځان پورې په کړس کړس وخاندو فرخندې وویل چې له استانبول څخه قونیې ته په موټر کې دولس ساعته لاره ده همدا اوس ټکسي نیسو او روانېږو ځکه چې سباته رسماً پروګرام پرانستل کېږي.

کله به فرخندې پر سیمین او کله به سیمین پر فرخندې ملامتې اچوله خو ماورته وویل چې دواړه د سمندر په ننداره شوئ دا ټپه مې ورته وویله:

(انجلۍ د یار په ننداره شوه

د پلار پر پرتوګ یې په سوباړو وشکونه)

کله مو ویل چې که په نورو هوایي کرښو کې ارجنټ (ضروري) ټکټ ومومو هغه به واخلو د دوی د بېته هم اند ښنه وه چې د ترکش

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي کرښې دپروګرام له مخې ددوی بکسونه او بیکونه دلس بجو
په الوت کې قونیې ته لېږل کېدل هلته دپروګرام د مسؤولینو لخوا
زموږ هرکلي ته مېلمه پالان او موټر رالېږل کېدل له موږ یو سره هم د
ترکیې سیم کارت نه وو چې په قونیه کې له کورنو سره اړیکه ونیسو
او له ستونزې یې خبرو کړو ، داړیکو بله مرجع هم نه وه.کله به سړک
خلاص و نو چیلي بېچاره به په یو سل او لسو کې هم ته شل باندې لس
بجې هوايي ډګر ته ورسېدو د کورنیو الوتنو ځای او ترمینل له
بهرنیو بیل او ترمنځ یې سړک دی، چیلي همدلته ښکته د ترکیې
هوايي کرښې ته ژر ژر لاړو ماموړینو ته موټکټ ورښکاره کړ خو
هغوی وویل چې دا الوتکه خو په خپل وخت الوتې او تاسو خپل
الوت له لاسه ورکړی دی، خفه شو دیوې غرفې شاته یوه تنکۍ ښکلې
پېغلوټه ناسته وه موږ ویل راځئ له همدې سره مشوره وکړو هغې ته
مو د اکیسه وکړه دستي یې چیرته زنګ وواهه له ټیلیفون وروسته
یې له موږ څخه ټکټونه وغوښتل موږ ترې وپوښتل چې څه یې کوي
ویې ویل لس باندې دولس بجې بل الوت دی هغې کې مو لېږم له
خوشحالۍ نه په جامو کې نه ځایېدو ،وینه راکې وغوړېده، سیمین
او فرخندې خوله یوبل څخه لاسونه تاو او یوبل ښه ډېرښکل کړل او
ښه د زړه له اخلاصه یې وخندل بورډینګ پاسونه مو واخستل او له
غرفې را ستانه شو، په همدې خوشحالۍ کې وو چې سیمین ناڅاپه
وارخطا شوه: ((اوف اوف این چې شد این چې شد)) ویل یې پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړل لامل مو ترې وپوښت ویل یې چې کورتۍ یې د جېبونو له سامان سره ترې په موټر کې پاتې ده په منډه بهر سړک ته ووته کوم لس دقیقې وروسته بېرته تشه راغلله ویل یې ټکسي تللې ده، ښه مو ورپورې وخندل خو ویل یې پیسې یې پکې نه وې ما ورته وویل چې الوت ته کوم یونیم ساعت پاتې دی ځئ چې کوم نږدې بازار وګورو هغوی وویل چې دا شرم او خفګان مو کم دی چې بیا وځو، خوزه وو تلم ټکسي ته مې وویل چې یو ساعت وخت لرم او په بازار کې مې وګرځوه همدا سې وشول چې بېرته راغللم او دالوت ځای مې پیدا کاوه نو څه کم دولس بجې وې لږ نه وم ناست چې الوتکې ته یې د ختلو وویل الوتکه په خپل وخت والوته شل باندې یوه بجه قونیې ته ورسېدو زما بیک خو راسره و خو ملګرو مې چې دقونیې په هوایي ډګرکې د سامان د وتلو پر ګرځنده پلاستیکي پټۍ خپل سامان هرڅومره وکوت څه یې ونه موندل د هوایي ډګر مسؤولینو ته یې د خپل سفر د ځنډ او اوس د سامان دنشتون وویل ټول خلک له ترمینل څخه ووتل ماهم له دوی سره لږه منډه وکړه خو سیمین او فرخنده دومره زړورې وې چې زما مرستې ته یې اړتیا نه وه.له نیم ساعت وروسته څرګنده شوه چې ددوی بکسونه لاهم ندي راغلي، له استانبول سره له اړیکې وروسته ورته وویل شو چې په سباني الوت کې به یې راولېږي خو په دې نیم ساعت کې پر دوی ښه مړګ او دبیکونو ورکېدلو وېره تېره شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قونیه

قونیه د ترکیې له ۸۱ ولایاتو څخه تر ټولو لوی ولایت دی چې مرکز یې هم (قونیه) نوم لري قونیه ،داناتولي په برخه کې دی پراخوالی یې ۳۹۰۰۰زره کیلومتره مربع او نفوس یې په ۲۰۱۱ کې ۳۹۸۰۰۰ تنه دي.

ډېر اوسېدونکي یې کردان دي دا ولایت د اناتولي د نظام نقطه ده.

دابنار په تاریخ کې د ریکونیون ،ایکویلام، او استاکونا په نوم هم یاد شوی دی،دیاقوت حموي اومعجم البلدان په وینا افلاطون هم همدلته ښخ دی.

د تاریخپوهانو په اند په قونیه کې دمدنیت له مهال څخه پخوانۍ نښې اوس هم شته دي په دې وخت کې نیشولتک ،کالکولیتک او برنزو کلتورونه لیدل شوي دي. لرغونپوهانو په قونیه کې د نیئو لیتک د پیر یاله میلاد څخه (اوه زره کاله پخواني)اثار موندلي دي.

دقونیې تاریخي ځایونه چې ډېریې مور ولیدل عبارت دي له دمولینا له مزار، اوموزیم،دشمس الدین تبرېزي مسجد او مزار، چیني اثار، دشرف الدین مسجد ،پنځه مناره موزیم،علاؤ الدین مسجد ،عزیزیه مسجد ، دسلطان سلیم مسجد ، د لرغون پېژندنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موزیم ، د انتوګرافي موزیم، د قوبون اوغلي موزیم، دیوسف اقاکتابتون ،د مرامرباغونه، سله، کلسترا ،ګوک بورت چاتاله هوبوک، داشرف اوغلی مسجد ، دفاسله مجسمه، دقبادیان آباد ، سرای افلاطون ،سیناري او اف شهر.

زموږ هرکلي ته د لس بجو الوت ته راغلي مېلمه پال لاهم له موټر سره موږ ته ولاړ و له هغه سره په موټر کې سپاره او دقونیې ښار خواته چلتېن ګارډن هوټل ته وخوځېدو د شپې څه باندې دوه بجې وې چې چلتېن ګارډن هوټل ته ورسېدو د هوټل عملیې زموږ بکسونه تر رسپشن پورې ورسول دننه راته څوتنه هرکلي ته ولاړ و داټول زموږ کوربانه و خو لامونه پېژندل یو یې ځان کرستوفر او یوې ځوانې مېرمن ځان کیلي معرفي کړ ،رسپشن یاد هرکلي ځانګې ته مو پاسپورټونه ورکړل هغوی هم موږ ته له پخوا د ریزرف شویو خونو کیلي ګانې (چابیانې) راکړې.

له امریکایي کوربنو سره مو یوه شېبه بنډار وکړ له هغوی سره په چمن کې پر څوکیو کېناستو ، دلته دوه تنه ایرانیان محسن او شغله هم وو پر مېز د شرابو کتار بوتلونه ایښې و موږ ته یې هم ګیلاسونه ډکول خو چې ، ګیلاس یې را وړاندې کړ نو موږ ترې بخښنه وغوښتنه د سحر د ناشتې ځای یا رستورانت او د سحر نۍ د پیل او پای پروخت یې پوه کړو دوی خپل څُمار ماتاوه موږ ستړي وو د استراحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجازه مو تري وغوښته او وموتاکله چې سبا نهه بجې به ټول په ګراونډ یاد هوټل د هرکلي د څانګې ترڅنګ راټولیږو.

زما د خونې شمېره ۳۳۴ وه ښېګڼه يې داوه چې د هوټل شمال ته په دريم پوړ کې لومړۍ خونه وه چې کړکۍ به مې پرانيستې نو د قونيي ښکلی ښار به مې ليده.

ستړې وم ويده شوم پر وخت نه پوهېدم خو زه عادت يم چې د سحر لمانځه وخت شي نو اتومات ويښېږم چې کله راويښ وم نو اودس مې وکړ ماويل راځه چې هر وخت وي لمونځ وکړه قبله مې هم نه پېژنده له فکر کولو وروسته مي يو خوا وټاکله خوښه و ډېر تو پير پکې نه و .

د اکثرو اسلامي هېوادونو په لويو او عصري هوټلونو کې جاى نماز ايښى اود قبلې خوايې په يوه غشي نښه کړې وي خو دلته نه جاى نماز و اونه يې د قبلې خوا په نښه کړې وه.

به سبايې د هوټل په منيجر پسې ورغللم ورته مې وويل چې دعثماني خلافت په مرکز او مشهور اسلامي هېواد ترکيه کې مو دهوټل يخچالونه او مېنو بارونه له شرابو ډک کړي دي خو په خونه کې مو نه جاينماز شته اونه مو د قبلې خوا معلومه ده ورته مې وويل پر دې هم سر خلاص کړه چې دلته شراب د هر سړي ضرورت نه وي، بلکې ځينې لمونځ هم کوي په ټوکه مې ورته وويل چې ترڅو مو په هره خونه کې جاى نماز ايښى نه وي او د قبلې خوامو په غشو يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکتورونو معلومه کړې نه وي نو زما اعتصاب به جاري وي، هغه چې زما افغاني او کليوالي جامو او تور واسکټ ته وکتل په خندا شو ويل يې همدا نن داکار کوو خو ګوره موږ د هوټل په ځمکتلي کې دلمانځه لپاره ځای لرو.

چې هلته ورغللم نو په يوه کوچنۍ عادي خونه کې جاينماز هوار وو نو رنه د اوداسه ځای و نه محراب نه مسجد نه..... خو په هوټل کې هر ډول شراب ښه پر پيمانه موندل کېدل آن يو کوچني بوتل عادي کوکاکولا په ۸ ليرو خو يو بوتل شراب په ۲ ليرو و.

له لمانځه وروسته بېرته ويده شوم دمبايل زنګ مې اتو بجوته برابر کړ، له ويښېدلو وروسته د لمبلو لپاره تشناب ته ننوتلم دتشناب سېستم ډېر عصري وو د اوبودتودوخې دمعلومولو لپاره په شيشه کې ستن نصب وه دانو ستا خوښه وه چې اوبه څومره ګرمې کاروې؟ خوزه پردې نه پوهېدم چې اوبه څنګه معتدلې او کارولو ته چمتو کړم خير پرتوکمو مې لاس وهل پيل کړل اخوا تاو کړه دېخوا تاو کړه اخر مې چل زده کړ هلته داسې نده چې ديخو اوبو ځانته او دګرمو اوبو ځانته نل وی او دواړه تاو راتاو او معتدلې اوبه برابرې کړه هلته به ورته ليکل کوې او درجه به په ليکلو ټاکې اوبيا به کمانډ ورکوې.

د استنجا لپاره نه کوم پايپ (نل) وو اونه کومه لوټکه (کوزه) حيران وم چې داخلک دلته څنګه استنجا کوي کله خومې ويل دوی به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي پر کاغذ اکتفا کوي او يا به ژر ژر لامبي ،خير ځانته مې قناعت ور کولی ونشو اخوا د ښخوا مې کتل او لاس وهل مې پيل کړل ترڅو مې وليدل چې هلته نه نل، نه لوټکې او نه لاس ته اړتيا شته ده ،بلکې د ننه په کمود کې اسان او برياليٰ سستم نصب دی او د ډوې توکمې په وهلو د رته خپله استنجا کوي.

له لمبلو وروسته مې د هر کلي او معلوماتو ځانګې ته فون وکړ چې جامې راته او تو کړي درې دقيقې وروست يوه انجلۍ راغلله جامې مې ورکړې او ورته مې وويل چې شل دقيقې وروسته مې پکار دي هغې په اشاره پوه کړم چې له يو ساعت وړاندې يې راوړلی نشي، اوکه ژر مې پکار وي نو خونه کې اوتو او قاتکي مېز شته دی ماهم ورسره ومنله ورته مې وويل دادوه جوړه ته اوتو کړه او زه به ژر دلته بله جوړه اتو کړم ،ايله ايله مې نهه بجې ځان ښکته کېډلو ته برابر کړ.

چې لاندې لاړم درې تنه ملګري مې راغلي وو له هغوی سره سترې مشي هم څو دقيقې وخت ونيوه څه باندې نهه بجې چې رستورانټ (خوړنځي) ته لاړم خو وخت پوره او رستورانټ تړلی و، وږی تږی راتاو شوم په کانټين کې مې يو جوس واخست خو بيه يې د جوس ترڅنګ د شرابو له ايښی بوتل څخه لوړه وه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیچ مولینا نشد مولای روم

پاو باندې نهه بجې د سفر ۱۸تنه مېلمانه او درې تنه کوربانه په یو کاسټرا او مرسدیز موټر کې د حضرت مولنای روم روضې ته روان شوو.

روضه له هوټل سره ډېره نږدې ښایي یو کیلو متره کې وه خو موږ نابلده و.

له روانېدو وړاندې د سفر ټول ملګري یوبل ته معرفي شو موږ د یوبل سوانح مخکې هم لوستې وې ځکه د سفر کوربنو پرې ډېره خواري کړې وه او ټولو ته یې لېږلې وه خو اسم مو له مسمی سره نه پېژنده.

د حضرت مولنا جلالدین بلخي رومي د مزار په دروازه کې ډېر بیر وبار و ، په دروازه کې ننوتلو زحمت او حوصله غوښته زموږ کوربنو موږ ته ټکټونه واخستل ،تالاشي عامه ،سخته او کمپیوټري وه. د مولنا د مزار محوطه پراخه اولوی کمپلکس دی ، پراخه له ګلونو ډک چمن او سړکونه لري ،چې ورننوځې نو ښې خواته دې د یوې نږدې ودانۍ پر پاتې شونو چې اوس یې ایله یو متر بنسټونه پاتې دي سترګې لګېږي.دا هغه کور دی چې د مولنا پلار مولنا محمد بن حُسین خطیبي د کرمان له ښار تر راستنېدلو وروسته جوړ کړ او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند تر پایه پکې اوسېده. مولنا هم د ځوانۍ شپې همدلته تېرې کړې دي. په دې ځای کې د کور نقشه لا هم پر ځای ده، کوټې، تشناب ......هر څه پېژندل کېږي.کور بنو راته دا کور بنه تشریح کړ. له دې ځایه مزار ته ور روان شو خو ټېل ما ټېل او بیرو بار زیارت دی. مزار او موزیم بیا د دې محوطې دننه په بله محوطه کې پراته دي او مزار بیا ځانته ودانۍ او دوه دروازې لري. په دې توګه باید تر مزاره له څلورو دروازو ورتېر شي. د زیارت کوونکو ډېره برخه ښځې او نجونې وې. د مزار خونې ته له ننوتلو وړاندې د لومړۍ دروازې تر څنګ په لویو لویو ظروفو کې هغه پلاستیکونه پراته دي چې د بوټانو له پاسه اغوستل کېږي او د همدې غرض لپاره جوړ شوي. د همدې لومړۍ دروازې تر څنګ د اوداسه ځای مو د بیا راټولېدلو لپاره وټاکه. پلاستیکونه مو د بوټانو له پاسه واغوستل او ننوتلو. له دروازې دننه ښي خواته د مولنا د طریقې سمبول خو پګړۍ ایښې وې ورسره جوخت بله دروازه وه، له هغې چې ننوتلو نو شاوخوا ټول لوی او واړه قبرونه و ،دا ټول په یوه نقشه .. شین رنګ ورکړل شوی او شنې پردې پرې غوړېدلې وې. د مولنا له مور پرته د هغه ټوله کورنۍ همدلته دفن ده .مور ته مخکې ویل شوي وو چې دلته کېمرې راوړل او عکاسي منع ده. خو مور له ځانه سره وړې وې ، هلته مو عکاسي پیل کړه خو چې د مولنا د قبر عکس مو واخست نو پولیسو مخالفت کاوه خو بیر وبار ډېر وو په پټه او ښکاره عکاسي کېده ما هم ترې څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونه واخستل. دننه محوطه کې چپ لاس ته د مثنوي معنوي او بل ځای کې د قران عظیم الشان د خطي نویو او زړو نسخو ننداړتون وو، د بیرو بار له امله چاته د کتلو نوبت په اسانۍ نه ورته، یا به یې له کتلو تېرېدې او یا به دې له نجونو او ښځو سره ځان مېښل منل. پولیس هم د نظم په مخنیوي کې ناکام وو خو ما ټول ولیدل او انځورونه مې ترې واخیستل. د ودانۍ دواړه دروازې د لرګي او په پخوانۍ بڼه جوړې شوې دي. له دې ځایه چې ووتلم نو د وعدې ځای ته ورغللم هلته له یو دوو تنو پرته څوک نه وو، شاوخوا په کوم شل پنځه ویشت خونو کې د مولنا موزیم جوړ شوی دی، د هغه جامې ،بوټان ،پګړۍ ،د تصوف مجلس مریدان، په هر حالت کې د ذکر بڼه، د هغه وخت کاربدونکې توکي .....ددې ټولو لیدلو او انځور وېستلو رانه ډېر وخت ونیوه یو دوه ځله د وعدې ځای ته راغللم خو ملګري مې ټول نه وو راغلي بېرته لاړم د موزیم پاتې برخې مې هم وکتلې،د هغې ځوانیمرګې شاعرې شهزادګۍ قبر مې هم ولید چې څه باندې اته سوه کاله پخوا وفات شوې. ددې شهزادګۍ او زمونږ د بلخې رابعې بر خلیک سره ورته وه. د عاطفې او جذباتو سمندر مې طوفاني شو. زمونږ شهزادګۍ (رابعه)خو یې ورور په حمام کې ووژله او په خپلو وینو یې د حمام دیوالونه په شعرونو سره کړي وو. خو نه پوهېږم چې ترکۍ شهزادګۍ چا ووژله او بکتاش یې څوک وو .کله چې د وعدې ځای ته راغللم نو یو ملګری مې هم نه وو. فکر مې وکړ چې هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه بهر تللي دي، اخوا دېخوا مې ډېر ولټول خو نه وو. بهر راووتلم هلته هم نه وو ، هغه موټر مې هم سم نه پېژنده او نه په هغه ځای کې ولاړ وو چې موږ يې راوستي وو. ټيليفون هم راسره نه وو چې له چا سره په اړيکه کې شم خفه او حيران وم .دېته خفه نه وم چې ځای به پيدا نکړم ،ځکه هرې ټکسي اړوند هوټل ته بېولی شوم خفه دېته وم چې ټول ملګري به راپسې ګرځي .اويابه ورته نامنظم اوناهمغږی ښکاره شم. دمولنا مزار اوپارک دوه دروازی لري لوېديځه يې چې دننوتلوده قوي کمپيوټري تالاشي هم په کې کېږي او بله سويلي ياد وتلو دروازه ده .دوه درې ځله دې اوهغې دروازې ته ولاړم. لوېديځې دروازې ته مخامخ دقونيې ښارترټولو لويه هديره ده چې احاطه ترې تاوه وه .قبرونه يې په يوه نقشه منظم ، پر ونوپوښلي او سرکونه پکې غځېدلي وو. زه دې هديرې ته ورغللم انځورونه مې ترې واخيستل ،بېرته راغللم سويلي دروازې ته مخامخ رستورانت ته ورننوتم کافي مې راوغوښته ،يوه کوچنۍ پياله چې ايله دوه غړپه کېدله په درې لېرې يا شاخوا سل افغانۍ وه .بېرته بهر راووتللم دلته د مريو انتيک غاړکۍ ،تسبې،د مولنا له قيمتي کاڼو اوغميو جوړې مجسمې خرخېدلې دلته مې شيان کتل چې کيلي رابانديې غږ کړ ،ګورم چې ډېر ملګري مې همدلته دي چې ورغللم نو پوه شوم چې له ما پرته دوه درې ملګري لا هم نادرکه دي .خير دولس نيمې بجې ټول پوره او پلي د زاړه بازار کتلو ته ور روان شو. د قونيې زوړ بازار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولنا مزار ته نږدې دی دلته مو یو تاریخي مسجد چې څلور نیم سوه کاله پخوا جوړ شوی وو ولید. ما د بیو د معلومولو لپاره په دوکانونو کې ډېر شیان بیه کړل خو نرخونه ډېر لوړ وو مثلاً یو ګرام عربي سره زر په (۸۴)لیرې و چې څه کم ۲۹۰۰ افغانۍ کېدلې په داسې حال کې چې په همدې وخت کې په افغانستان کې همدا زر یو ګرام په ۲۲۰۰ افغانۍ و .

یو موچي مو ولید خو د افغانستان تر موچیانو ډېر عصري وو یوه ښه چوکۍ یې ځانته ایښې او بله یې مراجعینو ته بکس یې هم لوکس او د موچیتوب لپاره جوړ شوی وو. یوه جوړه بوټان یې په دوه نیم لیرو یا ۸۵ افغانیو رنګول. تر څه کم دوه بجو د قونیې په زاړه بازار کې چې اوس ډېر عصري او د لوړپوړیزو ودانیو لرونکی دی وګرځېدو قونیه هم پراخه سړکونه لري او ښکلې او پاک ښار دی.کوربنو موټر هملته بازار ته راوغوښتل او هوټل ته روان شو. له مهال وېش سره سم زمونږ نننۍ غرمه پر کوربنو وه او باید له دولس نیمو تر یوې نیمې مو خوړلې وای خو موږ څه کم دوه بجې هوټل ته راورسېدو. لومړی خپلو خونو ته لاړو او و مو ټاکله چې دوه بجې به ټول راځو او ډوډۍ به یو ځای خورو .په لومړي پوړ یا ګراونډ (میدان) کې ښکلی د سیمینار سالون وو هملته مو خوندوره ترکۍ ډوډۍ چې سوپ ،کباب ،وریجې ،قورمه ،فیرني ،سلاد او مشروبات پکې وو وخوړه د مهالوېش له مخې مو باید یوه نیمه بجه د مولنا په اړه خپلمنځي بحث پیل کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای خو سم عملي نه شو ،شاوخوا درې بجې مو بحث پیل کړ ،د بحث ژبه ډېره انګلیسی وه خو فارسي هم پکې وه بحث تر شپږو بجو اوږد شو. په دې بحث کې د مولنا پر ژوند او فن بحث وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفيانه رقص او سماع

له بحث وروسته يو ساعت دمه وه او اوه بجې مو بايد د ماښام ډوډۍ په خپل لګښت خوړلې وای او پاوباندی اوه بجې د مولنا کلتوري مرکز ته د سماع او صوفيانه رقص د ليدلو لپاره تللي وای .خو موږ ماړه وو .ومو پتېيله چې له پروګرام څخه تر راستنېدلو وروسته ډوډۍ وخورو. پاوباندې اوه بجې چې لابي يا د هوټل د هر کلي د ځانګې خواته راغللو نو ملګري مو کم راغلي وو ما د لمانځه د ځای پوښتنه وکړه .د هوټل څمکتلي ته يې لاس ونيوه هلته دوه خونې يوه د نارينه او بله د ښځينه وو د لمانځه لپاره بېلې شوې وې .له لمانځه چې راغللم خبر شوم چې پروګرام بدل شوی او موږ بايد اته نيمې بجې د مولنا کلتوري مرکز ته روان شو .دا ځکه چې هلته د ذکر او سماع پروګرام نهه بجې پيلېده .موږ ګومان کاوه چې د مولنا کلتوري مرکز به له هوټل څخه لېرې وي او په موټر کې به ورځو. خو دا مرکز د هوټل په شاوخوا سل متری کې و او د دواړو پارکونه سره نښتي وو. د مولنا کلتوري مرکز ډېر ښکلی او ډېر لوړ جوړ شوی دی ګنبدې بنه لري او ډېر لوی او ګران بيه قنديل پکې ځوړند دی. په يو وخت کې شاوخوا پنځو زرو تنو لپاره ځوکۍ لري .هلته هر څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمپیوټري تالاشي کېده. موږ چې ورغللو نو نورې څوکۍ ټولې ډکې وې خو زموږ لپاره په منځ او ښه ځای کې څوکۍ ریزرف شوې وې .موږ ته لا د مخه په مهالوېش کې ویل شوي وو چې دلته عکاسي او د کیمرو ورل منع دي خو ما او ځینو نورو له ځانه سره کیمرې وړې وې .لومړی مو په پټه عکاسي کوله خو ومو لیدل چې دا منع ډېره جدي نده، بیا مو د کیمرو فلشونه هم خلاص کړل ،څوکۍ ټولې ډکې شوې ان ځینې ولاړ پاتې شول نهه بجې څوارلس تنه ستیج ته راغلل ،څوک د ارمونیې ،څوک د رباب ،څوک د ډول ،څوک د بینجو ،څوک د سیتار شاته کېناستل.یو ځوان راغی په ترکي ژبه یې ډېره احساساتي وینا وکړه چې څو ځله د ګډونوالو په تودو چکچکو بدرګه شو .ورپسې هال ته ۴۰ تنه ښکلي ځوانان چې د مولنا په تقلید شنې پګړۍ یې تړلې وې.د ترکانو ځانګړې ورېښمیو ته ورته چپنې او سپینو ته ورته زېړچکې اوږدې جامې یې پر تن وې د ننه هال ته راغلل او د هال ښي خواته لکه د لمانځه قعده په یو صف کې کېناستل څو شېبې وروسته د مولنای روم د طریقې سجاده نشین او د دوی پیر په داسې حال کې هال ته راننووت چې چکچکو هال لړځاوه او دا څلوېښت تنه او هغه نور ۱۴ تنه ټول ورته لاس په سینه ودرېدل.د دې سړي مخ ته رڼا روانه وه.خو هېڅ نه لیدل کېده چې دا رڼا له کومه رالوېدلې.دوی خلکو ته دا تأثر ورکاوه چې ګویا دا رڼا او دا نور له همده سره تړلي دي ځکه یې هېڅ مدرک نه ښکارېده ،دې شخص چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چپن او پګړۍ يې د هغو نورو په رنګ خو د جامو رنګ يې بدل و دومره لنډه ږيره يې درلوده چې ايله د ګوتو په څوکو کې نيول کېده .لږ وروسته همدې ته ورته يو بل تن هم هال ته راغی خو ښکارېده چې د هغه رتبه له ده ټيټه وه دا دواړه په ټول هال کې وګرځېدل وروسته په ځانګړي طرز سره اذکار پيل شول. دا څلوېښت تنه لومړی په ناستې خوځېدل وروسته يې چپنې ځای پر ځای کېښودې او پاڅېدل لومړی هر يو له يوې مخې په ترتيب په ځانګړي انداز ورو ورو روان شول او چې د پير څنګ ته به ورسېدل نو ښي خواته به تاوا وپه نڅابه شو . همدا ډول ۴۰واړه په نڅا شول عجيبه ده هر يو به کوم ۴۰-۴۵ دقيقې په همدې يو اړخ تاوېده چې نه به يې سر ګرځېده ،او نه به لوېده او نه به يې په حرکاتو کې کوم بدلون ليدل کېده.لکه په کمپيوټر يې چې تاووي.له ۴۰-۴۵ دقيقو نڅا وروسته ټول د خپلو چپنو خواته يو يو راغلل ،ودرېدل بيا په بل ترتيب همدې پير ته چې خپل ځای يې بدل کړی وو په داسې حال کې چې لاسونه يې د سينې له پاسه د اهل حديثو په څېر تړلي وو راتلل دده لاسونه به يې ښکل کړل او بيا به ښي خواته تاوشو اوتر ۴۰-۴۵ دقيقو پورې به يې په همدې يو اړخ موسيقۍ ته تاوېدل بالاخره څه باندې يوولس بجې اوږده دعا وشوه ،د هال څراغونه ولګېدل او پروګرام پای ته ورسېده .ما يې کوم پينځلس دقيقې ويډيويي عکاسي هم وکړه .هال يا سالون بهرنۍ برخه او ځمکتلی هم درلود ،دلته د مولنا عکسونه ،د مولنا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونو جوړ کيلي بندونه ،قلمونه ،ميناتوري او ډول ډول شيان د ښځينه او نارينه پلورونکيو لخوا پلورل کېدل. له دي ځايه شاوخوا يوولس نيمی بجې خپل هوټل ته لاړو ،خوهلته رستورانټ بند وو خو په نورو خونو کې چې مېز او څوکۍ پکې پرتې وې په نقده بيه ډوډۍ ورکول کېده ما يو ډول کباب خوښ کړ رايې ووړ دا ډول کباب ما په تهران او اصفهان کې هم خوړلی وو . کله چې يې د ډوډۍ بېل راووړ نو نرخ يې ډېر لوړ آن هغه يوه قوتۍ پېپسي چې په کابل کې په شل افغانۍ ده هلته يې رابانډی اته لېږي شاوخوا دري سوه افغانۍ حساب کړې وه .زموږ سهار چاې په هوټل وو چې سستم يې بوفه وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قره مان که قهرمان؟

له مهال وېش سره سم د مئ پر پنځمه سهار پاو باندې نهه بجې لابي ته راغللو او له دې ځايه په يوه کاستر او يوه مرسډيز ته ورته موټر کې د قره مان خواته چې د قونيې جنوب ته په اويا ميله (۱۱۵ کيلو متره)کې پروت ښار دی روا ن شو. قره مان د يونان د امپراطور قره مان بيک نوم ته منسوب د هغه د زېږېدو ځای دی چې دا مهال لوی ښار دی.قره مان بېک دلته حاکم هم و .دې ښار ته ځکه ورغللو چې د مولنا کورنۍ قونيې ته له ورتللو وړاندې همدلته اوسېده.دې ښار ته لارنده هم وايي.

له ښارڅخه بهر دواړه خوا لار ،غاټولو، د سنځلو او ،چلغوزيو ونو پوښلې کوچنۍ غونډۍ او دښتې هم شته خو تکې شنې.ټوله کرونده د نلونو په واسطه خړوبېږي، د نلونو په واسطه د کروندې خړوبول اسانه هم دي او اوبه هم نه ضايع کېږي.د لارو د سرځينو دوکاندارانو د افغان دوکاندارانو په څېر خپل ځينې توکي د سړک پر سر پلې لار ته راوبستي دي.

پر لار يو کوچنی بازار هم مخ ته راغی.پر لار څو ځايه کرنيز فارمونه او قوريې هم ليدل کېدې.قره مان د توروس غره شمال ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقع او د قره مان ولایت مرکز دی.په ۲۰۰۰ زېږدیز کال د دې ښار وګړي ۲۱۰،۲۴۳ تنه او مساحت یې ۸۸۱۲ کیلو متره مربع دی خو د نفوس شمېره یې اوس لوړه ده. قره مان بیک تر ۱۴۸۲ زېږدیز کال دلته حاکم وو او تر اوسه یې هم کور شته خو داسې ښکاري چې ترمیم شوی وي، ځکه پخوانی زوړ والی ورته په هماغه پخوانۍ بڼه ندی پاتې.د مولنا جلال الدین محمد بلخی زوی سلطان ولد هم همدلته زېږېدلی دی. قره مان تاریخی ښار او قره مان بیک هم زړور او فاتح پاچاو،نه پوهېږم چې د فارسي لغت د قهرمان به له قره مان سره څه تړا و ولري او که نه دا مهال یې د قره مان نفوس اوه نیم لکه تنه راوښود ،نه پوهېږم چې څومره به دقیق وي. په قره مان کې د وتلي شاعر یونس امرا زیارت ته ورغللو زموږ د کوربنو په وینا ، یونس امرا د مولنا د کچې شاعر و چې په دیارلسمې زېږدېزې پېړۍ کې یې ژوند کاوه یونس امرا نالوستی شاعر وو او خپل شعرونه به یې په خپله حافظه کې ساتل. اوس د هغه دیوان انګلیسي ته هم ژباړل شوی دی. دهغه د مزار تر څنګ په ۱۳۴۹ زېږدیز کال یو ښکلی مسجد هم جوړ شوی چې اوس هم په هماغې پخوانۍ بڼه پاتې دی. په دې ښار کې په یوه کوڅه کې جوړ شویو کلیسا او مسجد ته هم ورغللو دا کلیسا چې پر چت یې دجوړې ظریفې میناتورۍ ځینې انځورونه اوس هم ښکاربدل په ۶ مه زېږدیزې پېړۍ کې جوړه شوې وه. په دې کلیسا کې مو په ولاړه یوه مشاعره هم وکړه ،ناقوس یې هم ځوړند وو خو هیڅا ونه شرنګاوه ان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ ملګرو عیسایانو هم.دا مهال په قره مان کې عیسویان نشته ډېره برخه یې یونان او نورو هېوادونو ته تللي دي.دیوې متمدنې ،او متوسطې ترکي کورنۍ نمونه مو هم ولیده.دا کورنۍ په یو دوه پوړیزه کور کې اوسېده.ددې کورنۍ د ځوانانو ،پېغلو ، زړو ښځو ، کوچنیانو او سپین ږېرو نارینه وو مجسمې له پلاستیک څخه ښکلې او په ډېر ظرافت او مهارت جوړې شوې وې، د کورنۍ لوښې، فرش او نور د اړتیا وړ مواد پکې ایښودل شوي وو ، ددوی د ورځنیو بوختیاوو نمونې آن د موسیقۍ وسایل هم و. په یوه خونه کې په غالیو کېناستو دمه مو وکړه، وروسته په ټولو خونو وګرځېدو او انفرادي او ډله ییز انځورونه مو واخستل.تږي وو بهر په یو منګي ته ورته ترموز کې سړې اوبه ایښې وې او یو ځل مصرف ګیلاسونه یې تر څنګ ایښي وو ، دلته مو تنده خړوبه کړه. د قره مان په بازار کې ګرځېدو چې د یو مارکېټ په دوهم پوړ کې د سړک غاړې ته د یو شیشه یې دېوال ترڅنګ ولاړې لوڅې لپړې انجلۍ حیران او وارخطا کړم ،مخ مې ورواړاوه ژر مې سیمین ته وویل دا وګوره ،دا ولې؟ هغه هم حیرانه او په خندا شوه ،(به به به) یې ډېر وویل خو دا انجلۍ نه خوځېدله او ځای پر ځای ولاړه وه. همدې نه خوځېدلو شکمن کړم د کنجکاوۍ حس مې راوپارېده نېږدې ورغلم ګورم چې انجلۍ نه، بلکې په مهارت او پوره استادۍ ولاړه ښکلې مجسمه ده خو لوڅې انجلۍ سره یې هېڅ توپیر نه و او ټول ښځینه غړي یې پوره او جوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکارېدل. په موټرو کې راسپاره شو د قره مان ښار په څنډه کې د کروندې په منځ کې د لوی سړک په غاړه یو انتیک او منظره لرونکي ترکي هوټل ته د غرمنۍ لپاره ورتاو شو. د هر چا لګښت پر ځان وو.هر چا په خپل طبیعت فرمایش ورکړ.زما په شمول ډېرو ترکي (مینو)نه پېژندو خو څه مو چې راغوښتي وو خوندور وو.له پېپسي، چکني ،سلاد سره یې له هر نفر څخه ۲۵لېرې واخستې.خواړه یې د پیسو په پرتله ډېر خوندور و.

یو کار مې په ترکیه کې خوښ شو ،هغه دا چې هلته دا نرخونه د ټولو لپاره یو دي د ترکي او پردي تو پیر نشته.کوم څه چې ترکي ته سل لېرې بیه کوي هغه پردي یا له بهر څخه راغلي مسافر ته هم په سل لېرې بیه کوي. که څه هم په ترکیه کې چنې یا بارګیننګ شته خو په لویو مغازو کې نرخونه فکس یا قطعي دي او دا نرخونه د ټولو لپاره یو وي ،په مغازو کې پر توکیو نرخونه لیکل شوي وي.په افغانستان ،سعودي،دوبۍ ،پاکستان ،هندوستان ،او ایران کې خو له بهرنیانو پوستکي وباسي او د لسو شی ورته په دوسوه بیه کوي.د دوبۍ او سعودي لویې مغازې خو بیا هم ښې دي ددې نورو هېوادونو لویې مغازې هم د لسو شی په سلو وایي ان لیکلي بیې یې هم قطعي ندي چې لږه جګړه ورسره وکړې د سلو شی په ۵۰ درکوي.په ډهلي کې خو دوکانداران د لاسپیکر له لارې د (ایک بات او نو بارګیننګ)چیغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي خو چې يو پېرونکی ترې ګرځي نو بيا ورته چيغه کړي چې ښه ته خپل نرخ ووايه ډ ېسکونټ (تخفيف) درسره کوم.

تخفيف يې هم بيا سم نيمايي وي په ډهلي کې يې پر يو آيفون تېليفون نرخ څلوېښت زره هندئ کلداري (دهغه مهال څه باندې اته سوه ډالره) ليکلي وو خو چې ما ورسره جګړې پيل کړې نو په دوه سوه ډالره مې ترې وپېره، د ډهلي د کرول باغ د بازار په غفار مارکېټ کې ، مېشت يو افغان سېک راسره ګرمه سترې مشي وکړه راته يې وويل وبخښه ته محمد حسن حقيار نه يې ؟

ماته دا پوښتنه هېښوونکې نه وه ځکه په ډېرو نورو ځايونو کې هم راباندې همدا ډول غږ شوی وو خو دالومړۍ ځل وو چې يو سيک هغه هم په ډهلي کې راباندې غږ کوي هغه وويل چې افغان يم نوم مې (ارميت سنګ) دی او شل کاله وړاندې د تنظيمي جګړو له لاسه له خپلې کورنۍ سره ډهلي ته را مهاجر شوی يم ، دارميت سنګ په وينا ، د کابل ښار په زړه(پروان کارته) کې يې لوکس او لوی کور دی همدلته لوی دوکان او په خوست کې يې ډېره ځمکه درلوده خو مجاهد ډوله ټوپکيانو ترې هرڅه واخستل، ارميت زما په ليدلو ډېر خوښ شو خپل کوچني دوکان ته يې بوتللم مېرمن ته مې يې پنا ځای برابر کړ راته يې وويل چې په خپل افغانيت وياړي، اوس هم له افغانستان سره مينه لري ،افغاني چينلونهويني او زه يې هم په افغاني تلوېزيونو کې ليدلی او دحق پر ويلو خوښ کړی يم ، راته يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې پوهېږم د افغانستان مسلمانان ددوی له لاسه خواړه نه خوري خو زه به تاسو ته تازه مېوه را وړم خو دا چې ماته د خپلې مېرمن طبیعت معلوم وو نو منع مې کړ.

ارمیت سنګ راته د هند د بازار د نرخونو عمومي طبیعت تشریح کړ دده دې تشریح د ممبیي په شمول د هند په هغو نهو ښارونو کې چې ما ولیدل راته ډېره ګټه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل مې په لاس درته ولاړیم ....

دقونیې د ښار د خندې د اهوټل ډېر پاک وو ښه تشنابونه او کوچنی مسجد یې درلود د سړک بلې غاړې ته باغ او پټي وو د سړک لمن غاټولو تکه سره اړولې وه، ما د تور غونډۍ ،د سروبي د سرچینو ، مزار او آن د پاکستان په څو پارکونو کې غاټول لیدلي وو خو دومره غټه پانه مې یې هېچېرې هم نه وه لیدلې. په را شکولو کې یې زړ نازړه وم له یوې خوا مې خوښېدل چې ویې شکوم او له نورو بانجاني، ګلابي او شنو ګلانو سره یو ځای ترې غنچه جوړه کړم او د کورتۍ په پآس جیب کې یې کېږدم له بلې خوا وېرېدم چې د نړۍ د هر ګوټ دا او سېدونکې به خاندي چې افغانان د ګلانو دښمنان دي او په بوټي کې هم ګل نه پرېږدي ،دې اندروني کشمکش او جذب او دفعې څو شېبې دوام وکړ بالاخره له دې ګلانو تش لاس تلل مې ونشو زغملي او له رنګارنګ ګلانو مې چې غاټول پکې ډېر وو یوه غنچه جوړه او له ځان سره واخسته کله چې له سړک څخه بېرته هوټل ته را وګرځېدم او د هوټل په برنډه کې ناستو زما ملګرو او نورو سیلانیانو ولیدم نو لومړی څو تنه را غلل یو اځې زما او له ما سره د ګېدۍ انځورونه یې واخستل او وروسته تقریباً ټول را غلل هغوی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ي لـه ماسره يـوائې يـوائې او لـه ماسره ګڼ ډلـه ييـز انځورونـه واخستل. زما سپينې جامې او تـور واسکټ د پتلونونو او دريشيو تـرمنځ نـوی شی بربښـېده او ترکانو ، اروپايـانو ، امريکايـانو ... ډېر خوښول ،څوتنو راته وويل چې ته په رښتيا هم شاعر يې ځکه چې له طبيعت او ګلانو سره دې مينه ده يو تـن لـه ماسره ګڼ څو انځوره واخستل ويل يې چې دا ډول جامې يې په ټلوېزيون کې ډېرې ليدلي دي خـو دهغـه بـاور دا و چـې ګونـدې دا جـامې بـه دهنـديانو يـا پاکستانيانو وي ، دا غنچه مې قونيې ته هم يووړه او هلته مې هم دوه ورځې له اوبوډک ګيلاس کې ايښې وه لـه انځورونو چې فارغ شو نو استاد قويم راته وويل(تو زود بيا که او دختر... را بريت نشان بتم تو ببين که او ده قات ګلها بايک ادم ترکی چې بی حجاب و با چی مود عشقی ششته است) مـوږ دواړه پـه ناګهانـه حـال کې دهغوی خواتـه ورغللو و مـو ليـد ل چې سيمين پـه چمـن کې پـه داسې حـال کې چې دواړه پښې يې غځولي او تر زنګنونو لوڅې وي او وښته يې پر اوږو را خړولي وو لـه ترکي سره راز ونياز کوي کله کله وخاندي او پـر هغـه د مينې وار کوي دې حالت ماته هم زور راکړ خو په تُرکي چاپېريـال کې مو څه نشول کولی.

قضا ماسپښين له قره مان څخه روان اومازيګر قونيې تـه ورسېدو بيا مو هم د نورو ورځو په څېر پر مولنا او دهغه پر فن هر اړخيز يـونيم ساعته بحث وکړ دهوټل ډوډۍ هم ډېره قيمته وه او مـوږ ويـل چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

قونیې ښار به هم په خپل طبیعت وګورو نو ما او استاد قویم وټاکله چې ماسخوتن به ډوډۍ ته بهر ځو زه په ټاکلي وخت لا بې ته راښکته شوم ، استاد قویم له ما مخکې راښکته شوی و او د مار په څېر نا ارامه اخوا دېخوا ګرځېده ما ترې وپوښتل چې سیمین او فرخنده نه دي رغلي؟ ما لا پوښتنه نه وه پوره کړي چې ده شکایت پیل کړ (والله حیثیت ماره به زمین زد ، تمام افغانا را شرماند او دختر خو کی امو ترکی رفت خدا خبر کجا بردش) زه هم خفه شوم راته یې وویل ځه چې زه او ته دوه په دوه لاړ شو پلي د مولنای روم د مزار له لارې بازار ته روان شو په یو هوټل کې مو د چوپان کباب ته ورته کباب او وریجو فرمایش ورکړ له سوپ ، سلاد ، چکني او پېپسي سره یې د هر تن په سر رانه ۲۰ لیرې واخستې داشپه د قونیې هوا ډېره خوږه وه تر ډېره په بازار کې وګرځېدو ، څه سودا مو هم وکړه خو مهمه موخه مو دنرخونو معلومول و. یوې لویې مغازې ته ننوتلو د اوړو او غوړیو په شمول د ژوند د اړتیا وړ ټول شیان پکې موندل کېدل، په یو کونج کې یې تازه سابه او تازه میوې هم په یخچالونو کې او هم په پلاستیکونو کې تیاربند اینبې وو.

خراب کېفیته منې په دوه او ښې منې په اته لیرې ،خرابې کېلې په یوه اوښې کیلې په پنځه لیرې ،ښه انګور کیلو په لس لیرې هغه بسکېټ چې په کابل کې شل افغانۍ بیه لري هلته په دوه لیرې (۷۴افغانۍ)و موږ له ځان سره کېلې او منې را واخستې او نا وخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوټل ته را روان شو، چې هوټل ته راغلو نو په رسپشن کې مو د سیمین پوښتنه وکړه خو هغه نه وه راغلې.

استاد قویم راته وویل چې ته ویده شه او زه همدلته لابي کې کېنم او ګورم چې سیمین کله راځي ما ورته وویل چې استاد ه څه یې کوې ځه ویده شه خو هغه راته وویل چې دې..... او د لوده لور رانه خوب تښتولی دی. هغه پاتې شو او زه لاړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو ته نوی ماته تکرار کلی

له مهالو ښش سره سم دمی په شپږمه سهار نهه بجې په دوو موټرو کې د قونيې ښار سهيل ختيځ کې د سيلي په نوم يو داسې کلي ته لاړو چې لاهم هرڅه پکې زاړه وو زوړ کلي ، زاړه دوکانونه، زړه کلا ، زوړ حمام ...لومړی کليسا ته ورغللو داکلی له قونيې څخه لس کيلو متره لېرې پروت دی تاريخپوهان وايي چې ددې کلي اوسېدونکي ډېر غريبان وو عبادت يې په يوه کوچنۍ خامه او تياره کليسا کې کاوه او ديو ، پاچا چې دامهال يې راڅخه نوم هېر شو مور په ځان نذر منلی و چې که دا کار يې وشو نو يوه لويه او ښکلې کليسا به جوړوي کله چې دهغې کار الله جل جلاله وکړ نو هغې ته وويل شو چې په دې کلي کې عيسايان ډېر دي خو کليسا يې کوچنۍ او خرابه ده او هغې هم همدلته يوه لويه اوښکلې کليسا جوړه کړه.

دې کليسا کې د ښکليو انجونو او تنکيو هلکانو ميناتوري ،ونې ،ګلان ، رسم شوي وو مور دلته انځورونه هم واخستل ،سيمين ته چې سور ځادر، او تورې عينکې يې پر غاړه ،توره دربشي يې اغوستې او پوره دباليوډ د اداکارانو ستايل يې جوړ کړی و طاقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنغی د کلیسا خواته لوړې ته وختله او فارسي شعر یې دیکلمه کړ، ملګرو یې ویدویې او ساده عکاسي وکړه.

له کلیسا وروسته یو لوی ګُلالي انتیک پلورنځي ته ورغللو دلته ډول ډول رنګه ختهین لوښي جوړ شوي او پلورل کېدل، دلته یو کوچنی موزیم او یو زوړ حمام هم وو.

حمام ډېر تود و چې ورننوتلم نو یوتن پرسپین مرمرین تخت پروت و او یو کیسه مال هلک کیسه کاوه.

دهغې لوړې لاندې چې سیمین پرې د شعر دیکلمې ته ورختلې وه درې مغارې (سورې) و.

لاندې کلي ته ورښکته شو داکلی ټول زوړ او وروسته پاتې دی، کورونه یې خام او ختهین و لکه دافغانستان دنورستان کورونه، لرګي پکې ډېر کاربېدلي وو نورو بهرنیانو ته ډېر په زړه پورې وو، خو ما ورسره دلچسپي نلرله کیلي له ما، زما د دلچسپۍ د نشتون عوامل و پوښتل ما ورته وویل چې زموږ وطن همدا اوس هم همدا ډول دی. کلیوالي کورونه موهمدا نن هم همدا سې دي ما ته دحیرانتیا وړ او نوی څه پکې نشته.

دلته دکلي دمخ پر لوی سړک کار روان و سړک یې له تیګو جوړ او بیا یې پرې قیر اچاوه ما په پاکستان کې ډېر لیدلي وو چې مزدورانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

به دهمدوی په څېر د سړک جوړولو لپاره پر سړک د غرونو تیګې په چکش ماتولې. دوی هم همدا کار کاوه.

اوس د تیګو ماتولو ماشینونو داکار اسانه کړی دی خو د ترکیې حکومت ښایي خپل ولس ته کار موندلو په خاطر داکار کړی وي.

د کلي مخ ته په کوڅوکې مې په ساده جامو کې ځوتنه وسلوال ولیدل حیران شوم خو حیرانتیا مې هغه وخت زیاته شوه چې په یو کاماز ډوله موټر کې مې له شلوډېر کلاشنکوفونه، راکټونه، چاتنې او نور نظامي وسایل ولیدل ما ویل داسیمه چې دافغانستان په څېر وروسته پاتې ده لکه چې هماغسې یاغستان هم دی خو ځوګامه وړاندې مې په رسمي یونیفورم کې پولیس ولیدل ور وړاندې شوم ګورم چې فلمي اداکاران درګرده د فلم صحنې ډکوي یا په بله وینا د فلم ډکولو لپاره شوټنګ کوي، په دوی کې یوه تکه سپینه ښکلې پېغله هم وه ټولو لوبغاړو تورې جامې اغوستې وې.

همدلته یو کوچنی پارک هم و په پارک کې د یوې قهوه خانې مخ ته د لرګي په ښکلیو او طبعي ښکلا لرونکیو څوکیو کېناستو، ما د شوټنګ ننداره پیل کړه خو د حیرانتیا خبره دا وه چې ترکان د دې شوټنګ په کیسه کې هم نه وو، نه دې ښکلې هنرمندې او اکتورې ته چاځیر ځیر او د خریدار په سترګه کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا له قهوه خانې څخه شراب ، چا بير ،چا ايسکريم راوغوښت خو ما تور چای ځکه را وغوښت چې شين نه و ، پياله يې ايله يو غټ غړپ کېده خو بيه يې دوه ليرې وه.

ماکرستوفر ته په ټوکه وويل چې ياته په همدې پيالې پنځوس پيالې چای يا بير وڅښنه پيسې يې زه ورکوم او يا زه شپېته پيالې چای څښنم پيسې يې ته ورکړه هغه په خندا شو ويې ويل يآره دا يو کار هم نه کوم له تاسو افغانانو شک نشته ،په همدې ټوکو بوختوو چې د فرخندې ډېره نا تراشه په لوړ غږ او زړه بوګنوونکې خندا مو واورېده لومړی خو ټول وارخطا شوو چې څه وشول وورسته پوه شو چې داخو فرخنده ده موږ ټول حيران وو اوفرخنده اوسيمين له خندا په چمن کې لوغړېدلې ماته ډېره غصه راغلله خوڅه مو کړي وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

...تامریدی شمس تبریزی نشد

له دې ځایه څه کم دولس بجې د مشهور عابد ،شاعر ،صوفي او عارف او دحضرت مولنای روم د استاد شمس الدین تبریزي چې په شمس تبریز مشهور دی مزار ته ورغللو.

د شمس تبریز او له مولینا سره دهغه داړیکو په اړه مې دابیت ډېرپخوا اوربدلی و

هیچ کس زپیش خود چیزی نشد

هیچ خنجر اهنی تیزی نشد

هیچ مولینا نشد مولای روم

تامریدی شمس تبریزی نشد

دمولینا دمرشد شمس تبریز زیارت دقونیې ښار په منځ کې په یوه لوی تک شنه پارک کې چې په شنو ونو پوښلی دی پروت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیارت د پارک شمال ته واقع دی، ښکلې دروازه لري او ګرانبیه غالۍ پکې غوړېدلې کله چې له یوې دروازې ننوځې نو لومړي مسجد مختته راځي چې ډېر ښکلې جوړ شوې په ځانګړې توګه محراب يې ډېر ښه ښکاري د مسجد د ننه جنوب ختيځ اړخ کې پاس زينه ختلې ده موږ خو پاس ونه ختلو خو ښکارېدل چې پاس خونې اود مسحد دننه اړخ ته راوتلې برنډه وه هماغسې لکه د کابل د لويې جرګې په خېمه کې چې دننه جوړ شوې همدلته پاس د ښځو لپاره بېل مسجد هم دی خو زموږ ښځینه ملګرو هېڅ پکې لمونځ ونکړ ،دننه پرلوی سکرین چې په بریښنا روښانه کېده د تودوخې درجه ،وخت، د جمعې اود پنځه وختو نود لمونځ وخت ښودل کېده ، امنيتي کامرې لګېدلې دي همدلته دننه مسجد کې شمال خواته په يوه چوتره د مولنا شمس الدين تبريز زيارت دی.

پر زيارت توره او شنه ګرانبيه ټوټه چې ايتونه پرې ليکلي غوړېدلې ده، پر زيارت د زيارت کوونکيو بيروبار ډېر وو ځوانې او زړې ،ځوانان او سپين ږيري ترې راتاو و.د افغانستان په څېر خرافات پکې ځکه نه ليدل کېږي چې د قبر دوه خواوو ته دېوال دی او له دوه خواوو يې کتاره تاوه ده او څوک قبر ته نږدې نشي ورتللی.

د مسجد ګرانبيه او رنګينې غالۍ انسان هڅوي چې څو رکعته لمونځ پرې وکړي ماهم څو رکعته نفل وکړل لا د لمانځه مکروه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخل شوی نه و ، د مسجد په محراب ،منبر ، زینو او د مزار ترڅنګ مو ګڼ عکسونه واخستل.

کله چې مزار ته ننوتلو نو سیمین ،فرخندې ،ژیلا ، شغلې نامسلمانې کېلې ، بیناشاه زېباه ټولو څادرونه پر سر کړل.

تاریخپوهان دا نه مني چې ګوندې همدا دې د شمس تبرېز یقیني، زیارت وي ځکه چې ،هغه دخپل شاګرد (مولنای روم) د شاګردانو له لاسه وتښتېد او تر پایه یې د مړي ژوندي درک ونه لګېده.

غرمه مو هوټل ته راوړله دلته مې په فیسبوک او وېبپاڼو کې دافغانسان اړوند خبرونه ولیدل.

له معمول سره سم نن هم له دوه تر څلورنیموبجو خپلمنځي مباحثه روانه وه مازیګر مو له هوټل سره حساب تصفیه کړ خو کله چې یې بیل راکړ نو د خونو کرایه او خدمات یې ترهغه څه لوړ حساب کړي چې موږ ته په جدول کې لیکل شوي وو دهوټل یوه شپه شاوخوا دوه سوه ډالر، په دې توګه مو له وړاندوینې څخه درې سوه ډالره هوټل ته زیات ورکړل.

دخونې تسلیمۍ ته یې یوه ښکلې انجلۍ را ولېږله هغې خونه چک کوله او زه د اوداسه لپاره تشناب ته ننوتلم، ددوازې د تړلو اړتیا نه وه ځکه ماهم ونه تړله.مامې لاسونه وینځل چې انجلۍ هم تشناب ته راننوتله ،له حرکاتو او پرمخ د خجالت له نښو یې ښکارېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې موخه يې ځه ده زه هم ځو شېبې د کشمکش په کمند کې ونښتلم د غني خان شعر مې ذهن ته ودرېد داپرېکړه سخته وه چې غوث او که هجړا شم.

(لېونی وايي والله چې ياخو غوث يې يا هجړا)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نوښیهر پر لور

له مهالویش سره سم د مۍ په ۲مه مازیګر پاوکم شپږ بچې له قونیې څخه نوشیهر ته چې د قونیې شمال ته شاوخوا ۴۵۰ کیلومتره لېرې پروت دی روان شو ، د قونیې له ښکلي ښار سره مو خدای پاماني وکړه له ښاره بهر څو سترې سترې فابریکې پر مخ راغللې نو شیهر ته غځېدلی دوطرفه سړک پوخ وو خو د اسې ښکاري چې زوړ شوی ونوځکه پرې بیا له سره ډبل قیر اچول پیل شوي وو .هلته نه فاسد حکومت شته دی، نه قرارداد پنځه شپږ لاسه خرڅېږي چې د سړک لپاره ورته له غوا څخه لکۍ پاتې شي. کارونه یې پاخه وو نه په سړک کې کندې وې او نه جمپونه،نه د جلال اباد -- کابل او نه د خوست-- ګردېز د سړک په څېر قیر تېنتېدلی او په منځ یې جرونه و. د لار ډېره برخه د ښته وه خو په للمي غنمو پوښلي ډېر ځایونه او پټې په پایپونو خړوبېدل .

د هر کور لپاسه د لمریزي برېښنا تختې لیدل کېدلې ،هلته برېښنا ډېره وه خو وړیا برېښنا د بیې د برېښنا له سپما سره مرسته کوي، کله چې له قونیې څخه ووتلو نو انقرې خواته پر تللي سړک دې ښار ته وکتورونه لیدل کېدل. د سړک دواړه خواوې ګڼو ګلانو پوښلې وې. ګلان دومره ګڼ دي لکه چې کرل شوي وي ملګري مو څوک ویده دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څوک یو له بل سره کې لګوي فرخنده زما او استاد قویم سره په موټر کې کېناسته خو سیمین د بل موټر په وروستي سیټ کې له محسن سره کېناسته او خپل راز و نیاز یې پیل کړ.

محسن اصلاً ایرانی و خو په مکزیکو کې اوسېده ،عمر به یې پنځوس کاله وو خو د شرابو دومره معتاد وو چې بوتل به یې له ځان سره ګرځاوه غاښونه یې تور اوښتي او رنګ یې د پوډري وو ویل یې چې کورنۍ یې په ایران کې ده یوه مکزیکۍ مېرمن یې وه هغه هم تري تللې ده او اوس په مکزیکو کې یواځې اوسېږي خپله یې ویل چې ایران ته هم تللی نشي ځکه چې خپله عقیده او دین یې بدل کړي او بې خدا دی ، ما ورسره ډېر بحث وکړ خو ده پر فلسفي (اسلام) تکیه کوله یوه ورځ د مباحثې پر وخت زه ورته متوجه په دوه ساعتو کې یې درې بوتله تش کړل ده به ورته اب شینګولی ویلې ،ایرانۍ شعله او ژیلا ډېر لوڅ وو دوی هم په غرب کې اوسېدل، خو له ایران څخه راغلي دوه تنه د پوهنتون استادان ښه مسلمانان او درانه خلک وو.

پر لاره مو موټر مازیګر د لمانځه لپاره و دراوه دلته یو پمپ و تر څنګ یې کوچنی مسجد او شاته یې لویه مغازه وه چې ډېر ضرور او نا ضرور شیان پکې موندل کېدل.پراخ او پاک تشنابونه بیا ددې لویې مغازې تر شاه وو د اوداسه لپاره بل ځای نه و مجبور شوم چې آن د چهاراندام لپاره هم یوه لیره ورکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر لاره مو څو ځایه کوچیان هم ولیدل خو د افغانستان د کوچیانو په څېر خېرن نه ،بلکې پاک د هریوه د کېږدۍ ترڅنګ به یو کاماز ته ورته موټر ولاړ و.

پر لاره یو کوچنی ،خو پر لوړپوړو ودانیو ښکلی بازار مخ ته راغی، همدلته د نوښهر او انقرې لارې بېلې شوې وې موږ باید **۷۵** کېلو متره شرق ته تللي وای خو انقرې ته شمال خواته سړک تللی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوشیهر

دا ښار ترکیې په مرکزي سیمو کې واقع ده، وچه او سړه هوا لري نفوس یې په ۲۰۰۰ ز کې شاوخوا **۳۰۹۹۱۴** تنه وو پراخوالی یې **۵۴۲۷** کیلو متره مربع دی.

مشـــهور ښــارګوټي یـــې اجـــي ګـــول، اورانـــوس، درینکو، ګـــل سهیر، حاجي بکتلش، کوزاک یې او ارګوپ نو مېږي کپادوکیا یا د ترکیې تر ټولو مشهور تاریخي سیمه هم په نوشهیر کې واقع ده په حقیقت کې کپادوکیا د نوشهیر تر ټولو مهم ښار دی.

ماسخوتن د نوشهر ښکلي او لوی ښار ته ورننوتلو ښار په زېړو رڼاګانو زرینه ښه درلوده لوړې او اسمانځکې یې درلودې خو موږ د ښــار ختــیځ تــه لــه ۲۰ کیلــو متــرو ډېــر لاړو، هلتــه پــه غونـډیو کــې جوړو کلیو کې هوټلونه جوړ شوي و زموږ نور ملګري یې همدلتـه پـه یو هوټل کې ښکته کړل خو زما، استاد قویم، فرخندې او سیمین لپاره بل ځای په پام کې نیول شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ډېر ملګري همدلته په الکپ یوې کېف هوټل کې، ۲تنه په سیرین هوټل کې او موږ تر دوی یوولس کېلو مټره لېرې د کپادوکیا سیمې په ډیلک کایا هوټل کې ځای پر ځای کړل شوو.

کله چې زموږ ملګرو ته په الکپ یوې کیف هوټل کې ددوی خونې ورښودل کېدلې نو ماهم وغوښتل چې دا هوټل ووینم، دیوې خونې دروازه پرانیستې وه ماهم ببرته کړه او سر مې ورننو ېست ګورم چې مخامخ پر تخت یوه انجلۍ له یو سینه بند او یو نیکر سره لوڅه پرته ده او کتاب یې مخ ته نیولی وو هغې هم کتاب بند کړ پرته له دې چې په غوسه شي یا کوم غبرګون وښیي را ویې کتل ما ترې په انګلیسي بخښنه وغوښتنه او دروازه مې بنده کړه.

کله چې هوټل ته راورسېدو نو سیمین په محسن پسې ډېره نا ارامه وه ما ورته له طنزه وویل چې خفه کېږه مه، یوه ټکسي ونیسه او بیرته محسن ته ورشه ،خو هغه پوهېده چې یو خو تېر ما سخوتن دی بل په ښار کې نابلدي، هلته د ټکسي نشتون، د ترکیې قېمتي او... د هغې پر وړاندې پرتې ستونزې وې.

دا هوټل هم د غونډۍ په تراشلو دغونډۍ منځ کې جوړ شوی و.د هوټل دیوالونه چت او نور له خښتو او تیګو جوړ نه و، بلکې غونډۍ تراشل شوې وه ،نلدواني ،دبریښنا او انټرنېټ مزي غځېدلي و خو رنګ یې طبعي و، دانټرنېټ په شمول هره اسانتیا پکې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هم دهرکلي په څانګه کې یوه تنکۍ ترکۍ پېغله چې زما په خبر کمه کمه په انګلسي پوهېده ناسته وه. موږ ته لا دمخه خونې ریزرف شوې وې، دې انجلۍ چاپیانې راواخستې له موږ سره روانه شوه هرچاته یې دهغه خونه وروښوده .بیکونه را سره دهوټل مستخدم تر خونو ویوړل.

کله چې دې ترکۍ د یخچال د ښاک اونور خوراکي توکي را ښودل نو په ټوکه مې ورته وویل چې ګوره الکولي راباندې ونه ښيې، چې بیا به مې کنټرول کولی نشې، تاسو پوهېږئ چې دا مهال به زما د زړه ضربان څو و ، دا هوټل د نوشهرې ښار بهر ۲۰ کیلو متره لېرې ،په یوه کلي کې جوړ شوی وخو ددې کلي کوڅې هم لویې او پخې وې، ددې انجلۍ له وتلو وروسته مې څه موده په سکایپ او فیسبوک کې له دوستانو سره اړیکې ونیولې د افغانستان له حالاتو مې ځان خبر کړ، وروسته ډوډۍ ته لاړم په خوړنځي کې د بوفې سېستم و هرڅه پرېمانه ول ، کله چې له خوړنځي څخه را ووتلم نو د موسیقۍ غږ می واورېد ، لږ وړاندې د ، کوچني میدان مخ ته بیرو بار وو چې ورغللم نو د خونې ددروازې په سر یې په لوی خط لیکلي و (نایټ کلب) Night clubدننه مې سر وروښکاره کړ، بد حال و ،ناست خلک کم او خوځېدونکي ډېر و هرې انجلۍ یو بېچاره هلک له لاسه نیولی او له ځان سره یې تاواوه. د سګرټو او شرابو بوی هم په سرې سرګرځاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله چې الله جل جلاله د لمانځه ادا کولو توفیق راکړی د شپې چې هر څومره نا وخته ځملم خو چې سهار د لمانځه وخت شي نو دذهن الهي او فطري کمپیوټر مې را پاڅوي ، ددې کمپیوټر زنګ تر هغې اورم چې ترڅو مې لمونځ نه وي کړی.

سحر اوه نیمې بجې بیا خوړنځي ته لاړم کوم ۴۰--۵۰ ډوله خوراکي توکي ایښي و.

د خوړنځي مخ ته ښکلې او پراخه مرمرینه برنډه وه، لمرډېر ښه لګېده، مېزونه او څوکۍ پرېمانه وې ،ښه منظره هم برېښېده قاب مې هملته وېوړ څو دقیقې وروسته سیمین هم خرامانه را روانه وه، هغه هم همدلته زما ترڅنګ کېناسته، کیسې مو سره وکړې، له ډوډۍ وروسته د هوټل پر لیدلو بوخت شوو ، دریم پوړ ته چې وختلو ګورو لوی حوض دی شاو خواته یې ښځې او سړي په یو نېکر او سینه بند کې لمر ته پراته دي د حوض شا وخوا یو ډول له ربړ جوړې شوې څوکۍ وې چې انسان پکې تکیه هم کولی شي او ځملاستلی هم شي.

دلته لمر ته تړو اروپایانو ځانته لمر ورکاوه او استاد قویم لکه شاهین ترې دورې وهې استاد قویم ته مې هغه د خوشال بابا بیت ووایه:

زه خوشال په سپینه ږیره په عذاب یم
خدای خبر چې د ځوانانو به څه حال وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدوکیا که د فطرت کرشمه؟

نهه بجې مو له کوربنو سره بهرته د وتلو ژمنه وه هغوی هم په وخت را ورسېدل او په یو کاستېر او یوه مرسډیز موټر کې روان شو ، په کمرونو او غونډیو کې ښه وړاندې لاړو موټر د یو تور سړک په خوا کې د غونډیو تر څنګ د یو پراخ میدان څنګ ته ودرېد ، له شلو ډېرو نورلوی او کوچني موټر هم ولاړ او سیلانیان په غونډیو وېشل شوي وو دلته له یوه کلي څخه موزیم جوړ شوی ،ټکتونه یې راته واخستل دننه د قبل المیلاد تمدن نښې اوس هم پربمانه وي پر تراشل شویو غونډیو کې کورونه ،حمامونه،بیت الخلاوې، پېژندل کېدلې ، کوربنو راته تشرېحات راکول، دننه سمڅه کې څو خونې وې په دې خونوکې دننه په تورېل شوې غونډۍ کې الماری جوړې وې ، دخونې دننه له تورېل شوې ځمکې د ډوډۍ خوړلو مېز او شاو خوا یې له تورېل شوې ځمکې څوکۍ جوړې شوې وې.

دخوب خونې ،خوړنځی، پخلنځی، ببېل ببېل و.

معبدونه یې جدا او په لاس جوړ شوي خدایان یې هم ایښي و ددوی دود داسې و چې خپل مړي ته به یې په خپله لویه خونه کې لحد ته ورته ځای جوړ کړ او بې له دې چې خاورې پرې واړوي مړی به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکې کېښود د مړو لپاره کومه ځانګړې هدیره نه وه په یوه خونه کې په همدا سې لحد کې اوس هم د یو مړي اسکلېټ ایښی و خو ټول لحد په شیشه پوښلی و انځور اخستل یې هم منع و.

دا کلی یا ښار په پراخه سیمه کې جوړ و د دښمن د مقابلې لپاره لوړ لوړ برجونه تو ړل شوي او له برج څخه هره خوا د غشو ویشتلو سوري و ېستل شوي و سم لکه په شینوارو ،باړه،تیراه، علي مسجد او نورو پښتني قبايلي سیموکې زموږ د پښتنو د کلاګانو برجونه.

زه چې د خپلو پښتنو دا برجونه وینم نو افسوس کوم چې موږ اوس هم له میلاد څخه پنځه سوه کاله پخوانی ژوند لرو آن له هغه وخته هم وروسته یو، دهغوی پخلنځي ،خوړنځي د خوب او ناستې خونې هماغه وخت هم بېلې وې خو موږ اوسهم په یوه خونه کې دا هرڅه کوو.آن اوس هم څاروي راسره په یوه خونه کې تړو.

دلته دا افغانستان د بامیانو د بتانو په څېر په غرونو کې له لسو ډېر بتان دي خو د بامیانو د بتانو په څېر ستر او لوی نه ،دلته هم اوس دبت عبادت نه کېږي ،څوک ورته په کرکه او سپکه هم نه ګوري، دلته بت د ښمن نه ګڼل کېږي ، نجس شی ندی، د وېشتلو لپاره یو کنډک نه ورځي هاوانونه ورته نه نصبېږي ، توغندي پرې نه توغول کېږی ، له ویشتلو او نړولو وروسته یې سل غوایان نه خیراتېږي ، نړول یې دیني ضرورت نه معرفي کېږي ،بلکې د عثماني خلافت او دیني مرجعیت په پلازمینه کې یې درناوی کېږي ،ساتلو ته یې کنډکونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت ته یې متخصصین او لرغونپوهان ګومارل کېږي ، دقوم او ملت تاریخ او هویت پرې پېژندل کېږي، د کلتوري شتمنۍ او اثارو په سترګه ورته کتل کېږي ، ډالر پرې ګټل کېږي ، سیلانیان ورته را غوښتل کېږي زمینې ورته برابرېږي موږ هم مسلمانان یو او هغوی هم ، موږ ته اسلام تر هغوی وروسته راغلی،ترکیه اته سوه کاله د اسلامي خلافت پلازمینه وه ،د روم او قسطنطنیې تاریخ او اسلام ته خدمت د اسلام د تاریخ زرینې وړانګې دي.

دمسلمانانو لخوا ،داوسني استانبول دفتحې زیری خپله قرآن ورکړی (غلبت الروم...) او دقرآن یو سورت د روم (اوسني استانبول) په نوم دی.

دلته هم د نا امنۍ اندېښنې وې ، د ننوتلو دروازه کې کمپیوټري تالاشي کېدله ټکټ راته کوربنو وکړ نو ځکه یې له بیې خبر نشو.

له راوتلو وروسته بهر له دروازې سره ملګرو ته منتظر وم چې یو چا راباندې په فارسي غږ وکړ ویل یې وطندار افغان یې، ماوویل هو ، دهغه ښکلې دریشي پرتن وه ،ښکلې ځوانه ښځه هم ورسره وه له خبرو یې پوه شوم چې هغه هم افغان او دکابل پخوانی او اوس د انقرې اوسېدونکی او دلته سیاحت ته راغلی و ، یوه شېبه مو خبرې وکړې دخپل هېواد په ملي جامو (کمیس ،پرتوګ او واسکټ)یې ډېر وستایلم له څو انجونو سره یو پاکستانی پنجابي هم را پیدا شو له هغه سره مو هم لنډ بنډار وکړ له دوی سره مو ګډ انځورونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووبستل، سړک ته چې را ووتلو ځینې خلک یوې لوړې غونډۍ ته ختل زه هم ورغللم غونډۍ ته ختلو سترې کړم خو نو د شهرې ټول ښار او کپادوکیا ترې ښکاربدل.

لاندې مو ملګري پوره شوي و. د کراچۍ اوسېدونکې ۳۲ کلنې ،چاغې او غنمرنګې پېغلې بیناشا راته غږ وکړ چې ورغللم ،هغې مخکې تر مخکې زېبا پوهه کړې وه لومړی یې له لاسه ونیولم وروسته یې له غاړې راته لاس تاو کړ او زیبا مو انځورونه وبستل ما ځان خوشې کاوه خو هغې نه پرېښودلم، انځورونه ګډوډ راغلل خو ویې وبستل، بیناشاه په ټوکو راته وویل چې له ښځو دومره وېره هم پکار نده، څومره چې ته کوي ،موږ خو ادم خواره نه یو.

زېبا سپینه ،ښکلې او نرۍ ځوانه ښځه وه ویل یې مور یې د کابل دپغمان او پلار یې د هند د اترا پردېش اوسېدونکی او دا خپله د امریکا اوسېدونکې او دا امریکا تبعه ده،زموږ د کوربنو له ډلې وه دلته ګرځنده انځورګران هم و ،له اوښانو سره هم انځورونه اخستل کېدل.

کوچني هوټلونه، کانټینونه، دانځورګرۍ دوکانونه، پرېمانه و.

زه همدلته ګرځېدلم چې یوې پېغلوټې ترکۍ راته یو سپین قاب را وړاندې کړ د قاب په منځ کې زما انځور چاپ شوی او شا خوا ترې ډېره ښکلې میناتوري وه په قاب کې د خپل انځور په لیدو خوښ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوم او حیران هم، ترکی راته وویل چې لس لیري راکړه او قاب واخله، ماورته پنځلس لیري ورکړې خو ورته مې وویل چې دا انځور مو له کومه کړ، اودلته مو څنګه چاپ کړی هغې وویل همدا لس دقیقې وړاندې مې دلته ستا انځور واخست او یو کانتېنر ته ورته دکان ته یې اشاره وکړه دلته مو چاپ کړ.وروسته پوه شوم چې دوی د هر سیلاني چې ددوی زړه پرې اوبه څښي او باور لري چې پیسې یې ورکوي انځور په ناپامۍ کې وباسي.هلته یې په قاب او کاسه کې ورته چاپ کړي بیا یې ورپسې وروړي او لس لیرې ترې غواړي ډېر خلک له شرمه هم پیسې ورکوي. موږ هلته ډېر ولاړ وو ځینو لادا پیسې نه ورکولې دا استاد قویم عکس یې هم راوور هغه ترې قاب نه اخست،ماورته ویل استاذه داکمې پیسې دي شرم دی وریې کړه ،هغه لومړی پنځه بیا اته لیرې ورته ونیوې خو زه ورپسې شوم ماویل بیابه افغانانو پورې خاندي،استاد قویم بخیل سړی هم نه و څوځله چې په قونیه کې له ماسره هوټل ته تللی و نو آن ګارسونانو ته به یې هم تر پنځو لیرو ورکولې، دلته یې انکار ته زه بېخي حیران شوم.

د کپادوکیا پخوانی نوم کاپادوسیه ده چې د ښکلیو آسونو د ځمکې معنا لري داسیمه د ترکیې په مرکزي سیمو کې ده او د اور شیندنو او د جیو لوجیکي تغییراتو د پاتې شونو ،د توري بحیرې سویلي سواحلو ته د نږدیکت له امله ډېره مشهوره او د سیلانیانو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـام ور ده همـدې درې مو اصـفاتو کپادوکیـا تـه عجیبـه، بـې بېلګـې ،هیښوونکې، ښکلې او زړه را ښکونکې ځانګړنه ورکړېده.

دا ښار د طبیعت او تـاریخ د ادغـام او همغـږۍ بـې بېلګـې نمونـه ده او له تیګو او خصرو څخه د جوړو شویو درې ښارونو څخه یو ښـار دی چـې پـه ۱۹۸۵ زېږدیـز کـال د یونسـکو لخـوا هـم د یـو نړیـوال معتبـر کلتوري میراث په توګه وپېژندل شو د تاریخپوهانو په اند دا غونـډۍ لسـګونه زره کالـه وړانـدې د اورشـیندلو د اوبـو ، هـوا او ګـازاتو د جیولوجیکي تغییراتو له امله جوړه شوې ده.

دطبیعت او تـاریخ دتلفیـق دا کرشـمه ،مخروطـي ،سـتنو ، تېـرې او اوږدې نوکې چترۍ او پر سر خولۍ ته ورته بڼې لري

د تاریخ پوهـانو پـه وینـا ، پـه دې سیمو کـې اور شـیندنې او فـوران يې د(یو سین) په دوره کې اویا میلیونـه کالـه وړانـدې کله چې ددې اور شـیندنې ویلـې شـوې او نتـایج د نیـوجین سـیندګوټې تـه ولوېـدل ،دلتـه دلجیس، حسـن داغ، اوکوللـو، داغ غرونـه د اورشـیندنو مهمـې نقطې وې، چې د پیریانو په دودکش مشهورې دي، په کپا دوکیـا کـې ژوند له قبل التاریخ (له تاریخ څخه وړاندې پیر) څخه پیل شوی دی انسانانو په همدې دودکشونو کې ژوند پیـل کـړ دا ځایونـه یـې وتـوږل ،برابر یې کړل او استوګنې ته یې چمتو کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخوا ، اکسارامی نوشهیر، نیغده،قیصري او کیردو نتهیو ولایتونه ټول د کپادوکیا اړوند وو.

د کپادوکیا د ډبرلیکونو څېړونکیو ، داسې کودوړي موندلي چې په مېخي خط پرې مالي مقرارت د ګټې اندازه د ودانیو او تجارت مقرارات لیکل شوي.

هاتیان،هتیتیان،فریجیان، ایرانیان، رومیان، ابیزاسیان، سلجوقیان او عثمانیان ټول د کپادوکیا د جادوګرې ښکلا مجذوبان شول او خپلې نښې یې هم ورسره یو ځای کړې، کپادوکیا د بېلابېلو ادیانو،عقیدو، فلسفو او مذاهبو د ټکو او د یو بل تر اغېز لاندې را وستلو سیمه ده.

ویل کېږي چې دلته زرګونه ،مساجد او کلیسا ګانې شته خو کلیساګانې اوس نه کارول کېږي.

دلته هندویزم،بودايیزم،زردشتیزم،یهودیت او عیسویت او اسلام ټولو ژوند کړی دی.

په ختېنو لوښو کې شراب جوړول پخوا هم دود و اوس چې عصري او ماشیني شراب هلته هم جوړېږي خلک اوس هم هماغه د ختېنو لوښو شراب خوښوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ځمکې لاندې هيښووونکی تاريخي ښار

په دوهمه پېړۍ کې چې د روميانو له لاسه د انکا کبې او قيصر يې له لارې دلته له يرو شلم څخه مسيحيان راغلل نو په درين کويو نومي سيمه کې مېشت شول، دلته هم د اورشيندنو او جيو لوجيکي تشبثاتو له امله يوه لويه غونډۍ چې سلګونه دود کشونه(دود وتنې) لري مېشت شول.

دا غونډۍ نرمه وه، اسانه کار پکې کېده نو ځکه يې هم دلته واړول.

زموږ کوربنو راته وويل چې په دې غونډۍ پنځه زره کاله پخوا کار شوی اوخلک پکې اوسېدل.

درين کويو، ته موږ هم ورغللو اوس د دې غونډۍ تر څنګ لوی کلی او د سيلانيانو لپاره د لسګونو دوکانونو درلودونکی ښکلی بازار هم جوړ شوی دی.

درين کويو يا په غونډۍ کې د ننه بند کلي ته لار له يوې سمڅې نه تلې ده دلته هم کمپيوټري تالاشي ده، ټکټ پلورل کېږي د ننه ټول کلي ته بريښنا ورکول شوې ده، په دې غونډۍ کې تونې او کيندنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې شوي دي چې يوله بل سره لار لري، دومره لار چې په ځينو ځايونو کې ايله يو تن پکې په ډېر زحمت ځايېږي، دلته د غونډۍ په شمول څلور پوړه تر ځمکې لاندې جوړ شوي دي، هر پوړ کې لسګونه خونې دي ، دلته تر ځمکې لاندې بشپړ کلی دی معنا دا چې عبادتځايونه لري ، د مشورې هالونه لري، خوړنځي ،پخلنځي، دناستې خونې د خوب خونې، هرڅه بېلابېل ، د حيرانتيا خبره داده چې تر ځمکې څلور پوړوته يې هم هوا اوهم رڼا رسوله،دوی ،دا سوري اولارې په ډېره ماهرانه نقشه جوړ کړي آن اوسني انجنيران هم ورته حيران دي.

زموږ د کوربنو او لارښوونکيو په وينا ،دلته پنځه زره تنه او سېدل او د ټولو د اوبو ،خوړو ، د حاجت د رفع کولو ، ذخيرو او ګودامونو غم شوی و ، بيا هم حيرانتيا ده چې ددې پنځو زرو تنو د متيازو له بوی سره به دوی څه کول؟

ددې بند ښار يا کلي برنۍ برخه کې چې غونډۍ ده بهر ته د کتلو ،پهره کولو او غشو ورولو لپاره سوري جوړ شوي و چې د هغه وخت ډېره پراخه دښته ټوله ترې ښکاريدله.

، د جنګياليو او پهره دارانو لپاره پياوړي برجونه جوړ شوي و.

دلته همدا نن او همدا اوس هم سلګونه سيلانيان ددې ښار کتلو ته راغلي دي ، موږ هم ورو ، ورو له يو تونل څخه تر ځمکې لاندې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښار ته ،ورننوتلو، کوربنو او لار ښوونکیو راته هر ځای تشریح کاوه، دوه پوړه ، مو چې وکتل او ښکته دریم پوړ ته لاړو نو تنګو، اوکږو وږو لارو زړه تنګی کړم، وسوسه راسره پیدا شوه چې هسې نه دبیرته را وتلو په وخت کې بیروبار شي،په دې تنګو او تاو راتاو لارو به څنګه ووځې، لار ښونکیو راته وویل چې تر ځمکې لاندې وروستی یا پنځم پوړ دځمکې له سطحې شپېته (۶۰) متره لاندې دی.

زړه مې تنګ شو ما ویل نور ښکته نه ځم، خو چې ومې کتل، همدا اوس لسګونه نجونې بې له هر ډول وېرې روانې دي او ښکته کېږي وشرمېدم زړه ته مې خپله ډاډ ورکړ، دهغوی له پېغور څخه ووېرېدم او ورښکته شوم ښار مو ښه سم وکوت، پنځه زره کاله وړاندې چې انسان کوم کمال ښودلی و د نن انسان ورته حیران دی.

له دې ځایه را ووتلو ملګري مو په بازار کې ووېشل شول چا سودا کوله څوک بارونو او څوک کافي ځایونو ته ننوتل ، چا شراب ،چا کافي را وغوښتل ،څو ملګري مو یوې باغچې ته ورته هوټل ته ورغلل، زه هم لاړم تږی وم ،یو پېپسي مې را وغوښته.

هلته یو ډول ځانګړې ترکۍ خولۍ پلورل کېدلې چې له تار څخه جوړې وې هم یې د چلتار ،هم دخولۍ کار ورکاوه ډېره ښه برېښېده، کله مې چې په سر کړه نو ټولو ملګرو ته مې ښه ښکاره شوه ټولو راسره ګډ عکسونه واخستل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کپادوکیا کې د رینکو، یوائینی تر ځمکې لاندې تاریخي بازار نه دی، بلکې د کایماکلي، مازي او زکوناک او تا تالارین په نوم نور هم شته دی.

په کپدوکیا کې د موجو،دولکادیرلي اینلیمورات او کومبتالي په نومونو تر ځمکې لاندې نور ښارونه هم شته، چې له دې ټولو څخه د ځان ساتنې ګټه اخستل کېده.

دا داسې ښارونه و چې که محاصره یې اوږده شوې او د خوراکي توکي، له کمښت سره مخ شوي نه وای نو په زور نیول یې که نا شوني نه و نو له شک پرته ډېر سخت کار و.

کوترې چې په اسلام کې د سولې د کورنۍ فداکارۍ او په عیسویت کې د خدا ی د روح سمبول بلل کېږي هم د کپادوکیا په لوړو کې لیدل کېږي.

د کپادوکیا لاسي صنایع ډېر شهرت لري او ډېر پیدا کېږي، همدا راز د کپادوکیا د غونډیو لمنې تل په رنګه لویو پوکانیو یا هوايي بالونونو رنګینې وي چې ځینې یې پکې له پراشوټي چتریو هم ستري وي.

له دې ځایه دنه مهار کېدونکو تخیلاتو په ربښتوني تعبیر کې را وخوځېدو، موټر روان دی خو چې هره خوا وینې په طبیعت او انساني تخلیق جادوګر او هیښوونکي ترکیب ته دی سترګې لږېږي زرګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستنې هرمونه ،مخروطونه په غونډيو او دخوړ د کمرو په غاړه ولاړ بتان،زه بايد اعتراف وکړم چې ددې اثارو له انځورولو بيانولو او معرفي کولو عاجزيم.

نيم ساعت مزل به مو کړی وچې يو ډېر لوی هوټل ته ور وګرځېدو هوټل ډېر لوی و دهر چا د ذوق تنده يې خړوبوله ډوډۍ د بوفې په سېستم هم وه او فرمايشي هم، ډول ډول الکولي او ساده مشروبات، قيلون او چلم پکې و له څو اړخونو يې لار وه، ماله ډوډۍ وروسته ژر ژر د ماسپښين د لمانځه غم وخوړ خو له بده مرغه د لمانځه لپاره پکې ځانګړی ځای نه و، د هوټل شاته مې يو مناسبه خونه ومونده هملته مې مسافرانه لمونځ وکړ.

له دې ځايه دکپادوکيا نورو تاريخي ځايونو ته لاړو نږدې مازيګر وګرځېدو ماښام نږدې يې هوټل ته را وګرځولو.

زما د بکس ځنځير خراب شوی و د جوړېدلو لپاه يې پلاس او پيچ تاو په کار و په رسپشن کې هماغه ترکۍ نجلۍ ناسته وه ډېره هڅه مې وکړه چې په انګليسي يې پوهه کړم چې پلاس او پيچ تاو راکړي خو څه غنم لامده و او څه ژرنده پڅه وه څه زما انګليسي کمزورې وه اوڅه دهغې خو ونشوه، بالاخره مې ورته اشاره وکړه چې خونې ته راسره ولاړه شي هغې هم رسپشن يا د معاملاتو څانګې ته بل تن راوغوښت او راسره روانه شوه زما اطاق يې ښه وکوت،بکس يې هم واړاوه راواړاوه ،بالاخره لاړله داسې امبور يې راوړ چې تابه ويل

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې کارته جوړ شوی دی ،ځنځیر یې ژر جوړ کړ ماچې ددې اخلاص
ولید نو له جیبه مې ورته ۵۰ ډالري لوټ را ووېست او پـه لاس کې مې
ورتـه کېښـود ، نـور نـو دا زمـا ملګـرې شـوه، هـر سـاعت بـه یـې سـر را
ښکاره کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیم ګیټ

(samgate) یابرابر ور)زموږ د پروګرام نوم و ددې سفر او ددې سیاحتي سیمینار لپاره نوم له همدې ځایه اخستل شوی و.

سبا ته د سهار لخوا سیل ته ووتلو ،ما سپښین مو بیا بحث درلود ، دا بحث د لومړي ځل لپاره له خپل وخت څخه یو نیم ساعت ځکه وروسته پیل شو چې نور خلک له بحثونو ستړي و ، د بحث په جریان کې ښه چای، کلچې کېک هرڅه برابر شوي و بحث پای ته ورسېد وروستی ډله ییز بنډار او د خدای پاماني شېبې وې، د هوټل یوه دروازه په ګلانو پوښل شوې وه، ټولو ډېر ګڼ انځورونه واخستل، هر یو به له نورو سره خدای پاماني کوله اوله دروازې به چې په ګلانو پرې (samgate) لیکل شوي و بهر ووت.

دا رسمي خدای پاماني او د پروګرام رسمي پای و که نه لا مو هم ګڼ ګرځېدل او لیدل کتل درلودل.

د پروګرام ګډونوال چې له نولس هېوادونو څخه راغلي و په دې اتو ،نهو ورځو کې ډېر خواږه او صمیمي شوي و ،ټولو یو بل پسې ژړل، هلته د نارینه او ښځو یو بل غېږ کې نیول او ښکلول کومه بده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره نه بلل کېده نو ځکه به ښځې او نارینه و کوم لس پنځلس دقیقې یوبل په غېږ کې نیول او ښکلول به یې.

زما په شمول د ټولو له سترګو اوښکې روانې وې خو د سیمین حالت بیا استثنایي و هېڅ زړه یې نه کېده چې له محسن څخه بېله شي.

جدایي مه راولې خدایه

ماجدایي لیدلې نده مړ به شمه

د سیمین په لیدلو څو ملګري باوري شول چې هغه په هغه بدرنګه ، وچ کلک ، شرابي بې خدا پسې مړه ده ، د محسن غاښونه له خیرو زېړ اوښتي و ،شرابو یې رنګ پوډري ته ورته کړی و ، خو((زړه چې مئین شي ښایست نه غواړي))

پروګرام داسې و چې نن ماښام په یوه ډېر انتیک او تاریخي هوټل کې د کوربنو مېلمانه و ماښام ته لا درې ساعته پاتې و او زموږ هوټل هم لېرې و یو ساعت مو په دریم پوړ کې تال کې وځنګل، د محسن خونه نږدې وه هلته ورغللو خو سیمین لا د مخه هلته تللې وه محسن هم مخ ته د شرابو بوتلونه ایښي و زموږ په ورتګ خوشحاله شو خو موږ مناسبه ونه بلله چې د عاشقانو وروستی دیدن او خلوت خراب کړو بېرته را ووتلو ،د هوټل مخ ته پر څوکیو کېناستو ،ماکتاب لوست چې بیناشاه راغلله خواته مې کېناسته له څو دقیقو وروسته یې راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل راځه اطاق ته لاړشو هلته به څه وخورو، څه به وڅښو، کیسې اوخبرې به وکړو ماورته مطالعه پلمه کړه خو هغې مې له لاسه کتاب کش کړ او روان یې کړم.

د بیناشا اطاق هم یو کسیز او د غونډې دننه تورلي ځای کې و، په فریزر کې ورسره خوراکي او د څښاک شیان پرېمانه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ ناسته او د خدای په امانۍ شېبې

مازیګر ناوخته ټول هوټل ته ور روان شو په هوټل کې ډېر بیرو بار و خو موږ ته لا دمخه مېزونه ریزرف شوي و، زه، کیلي، زیبا، بیناشاه، شعله، او ... پر یوه مېز کېناستلو، کیلي غږوکړ چې هرڅه او هرڅو مره خورۍ لګښت مو پر موږ دی، خو د شرابو پیسې مو پر ځان، دلته تازه د پسه، کبانو، چرګانو، مرغانو تازه سیخ کباب، نور ډول ډول توکي، مشروبات، سوپ، تازه مېوې، فرني باب، پرېمانه و، خوندوره، ژوندۍ موسیقي غږول کېده، هرڅوک به چې نڅاه ته پورته شو هماغسې سر او تال ورته نیول کېده، هنرمندانو غربي، عربي، ترکي او ایراني ساز غږولی شو.

زموږ محفل کاملاً شخصي او د شخصي ژوند په اړه و کیلي وویل چې یوه لور لري او اوس له دریيم مېړه سره ژوند کوي، شعلې وویل چې له مېړه یې طلاق اخستی او یواځې اوسېږي، زیبا وویل چې تر اوسه اولاد نلري او ژر یې د زېږېدلو اراده هم نلري، بیناشاه خو هسې هم پېغله وه، ما چې کله د خپلو بچیانو شمېره ورته وښوده ټول حیران شول، کیلي ته مې د خپل درې میاشتني زوی سجاد عکسونه چې تیار په مبایل کې راسره وو وښودل، ډېر یې خوښ کړ بیا ټولو دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکسونه ولیدل او ټول خوښ شول ، کیلي راته وویل چې د مېرمن عکسونه دې هم راوښیه ،ماورته وویل چې راسره نشته، خونه یې منله ، چې ډېر یې ټینګ کړم نو ما هم همدا ځو میاشتې وړاندې د نوي ډهلي په قطب منار کې له یوې یمنۍ ښکلې ژورنالیستې سره ګډ انځورونه اخستي و هماغه مې وروښودل، نورو ډېر وستایله، زما د یمنۍ خیالي مېرمنې ښکلا ،ځواني، جامه، مود ، ذوق، ستایل هرڅه یې خوښ شول ، شعلې راته وویل چې ته دا نهه ورځې په شخصي جامو کې وګرځېدلې خو مېرمن دې هغه ده د نړۍ په کچه لوړ ذوق لري خو کیلي چې دا انځور ولید سر یې وخوځاوه ماته یې وویل چې ښاغلی حقیار ! یادې د بچیانو شمېر دومره نده چې ته یې وایې او یادې دا مېرمن نده،ماورته وویل نه زما خبره سمه ده خو ویې نه منله، وروسته یې هغه نور هم د ځان ملګري کړل، کرستوفر لاس را اوږد کړ چې عکس وګوري او منځګړتوب وکړي خو ما مبایل ورنکړ، کیلي ورته وویل چې ته دا افغانانو په دود نه پوهېږې، افغانان هېڅکله هم دخپلو ښځمنو انځور پردي نارینه وته نه ښکاروي، بې ځایه لاس مه وراچوه هغه چې دا واورېدل لاس یې کش کړ او ځوځله یې بخښنه وغوښته.

،وروسته یې خپله دا حیرانتیا هم له موږ سره شریکه کړه، چې د انځور په لیدو نو څه کمېږي یا زیاتېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماچې کله د بیناشاه په هکله واورېدل چې تراوسه پېغله ده نو هغه د درانه استاد محمد اصف صمیم ظریفانه خبره راپه زړه شوه، له استاد صمیم څخه چا د یوې مشهورې پښتو ژبې په عمر پخې پېغلې شاعرې په هکله پوښتلي وو چې دافلانۍ پېغله ده که واده؟ نو هغه ورته ویلي وو چې له پېغلتوب څخه یې خدای خبر دی خو مېړه نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جدايي راغله لاري دوه شوي

له دې ځايه چې رخصتيدو بيا مو يوځايي انځورونه واخستل، تيليفون نمبرې او د ايميل ادرسونه تبادله شول.

بيا مينې را وپاربدلې غبرږ کې نيول، ښکلول، او ژړل پيل شول، خو بيا هم له بېلتون پرته بله چاره نه وه ،يوبل مو په ژړا ببل کړ او روان شو زه، سيمين ،فرخنده او استاد قويم خپل هوټل ته راغللو او هغه نور خپلو هوټلونو ته لاړل.

هغو نورو سبا سهار الوت درلود او موږ استانبول ته مازيګر ۵ بجې.

سبا مو کوم رسمي پلان نه درلود، لس بجې سهار زه ،سيمين او فرخنده نږدې بازار ته په سودا پسې ووتلو، يو ساعت ګډ وګرځېدلو هغوی غوښتل د نوشهرې لوی بازار ته لاړې شي، ماځکه منع کړې چې بيا الوت له لاسه ورنکړو خو ويې نه منله، ترې ببل شوم ،يو هوټل ته وختلم ډوډۍ مې وخوړه، په يوه مغازه کې مې ځينې شيان وپېرل او پلي هوټل ته راغللم ګورم پنځه شپږ دقيقې وروسته دوی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغللې ویل یې چې له تا تر ببلېدلو وروسته زموږ خوښه هم راغلله چې لېږې لاړې شو.

له دوه بجو وړاندې مو اطاقونه پرېښودل ځکه چې که له دې وخت څخه وروسته مو اطاق نه وای پرېښی نو دوه سوه ډالره دبلې شپې هم راباندې راتلل ،بکسونه مو په رسپشن کې کېښودل، زه په کوچ کې ویده شوم او هغوی خبرې کولې ،درې نیمې بجې راپسې موټر راغی سامانونه مو یې بار کړل او دنوشیهرې هوایي ډګر ته روان شوو.

په ښار،بازار، رنګینو دښتو او غونډیو کې موټر شاوخوا **۵۰** دقیقې مزل وکړ، لار بندي او ترافیکي ازدحام هم نه و، داچې موږ مېلمانه و نو موټر یې آن د ترمینل تر دروازې پرېښود. همدا چې له دروازې ننوتلو نو دمیز تر شا ناستې ښځې ته مو ټکټونه وروښودل هلته هم بیروبار نه و دستي یې بورډینګ پاسونه راکړل د بکسونو تول او لټولو هم ډېر وخت ونه نیوه، هرڅه ژر او اسانه تېر شول،په ترمینل کې لوکس تشنابونه او کانتین و همدلته مې د مازیګر لمانځه لپاره اودس وکړ ، د انتظار لپاره څوکۍ پرېمانه وې پوره پنځه بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو ، د ترکیې د هوایي کرښې (ترکیش ایرلاین) کوچنۍ بوینګ ته وروختلو ، په الوتکه کې تشې څوکۍ هم وې او ګڼ نور سیلانیان هم راسره ملګري شول ، الوتکه پوره پنځه نیمې بجې په نوې (ځغاست لیکې) والوتله ،لاندې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبو کې شفق لامبلې بحرته ورته پراخه اوبه چې شفق د وینو رنګ ورکړی و لږ وړاندې د غونډیو منځ ته ورننوتلې اولږ وړاندې ځنګل ښکاریده ،نور نو رڼا خپله لمن راونغاړله، اوځای یې ستورو او سپوږمۍ ته پرېښود . کله کله پریمانه برقونه او رڼاګانې ښکاره شي چې د لویو ښارونو د موجودیت څرګندوی وي انقره هم نوښهرې ته نږدې ده او الوتکه باید دانقرې له پاسه استانبول ته راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استانبول رڼاګانې

شپږنیمې بجې وې چې الوتکه د استانبول په زرینو رڼاګانو ورننوتله، لاندې دې چې څومره نظر کار کوي نو رڼا ګانې ،ښکلاګانې او د طبیعت ترڅنګ د صنعت کرشمې ترسترګو کېږي الوتکه د شمندر پر لور ورتاوه شوه لس دقیقې وړاندې لاړله ، سمندر د استانبول له ناوې ښکلی ښار په دوه برخو ویشلی دی د بحر له منځه د استانبول دواړه خواوې ښکاري ،اسمانڅکې ،پېژندل کېږي ،الوتکه بېرته را تاوه شوه ، د ښار بله خوا موهم ښه ولیدله ، په الوتکه کې ځینې خلک کرار ناست دي ،ځینې مطالعه کوي دوی به د استانبول په ښکلا ماړه و خو موږ خپلې سترګې په لسو کې ضرب کړې وې.

الوتکه د استانبول پر ښار ښه تاوه راتاوه شوه بالاخره اوه بجې د مصطفی کمال اتاترک په کورني هوايي ډګر کې کېناستله ، د الوتکې خواته موټر راغی ترمینل ته یې روان کړو ، دا هوايي ډګر هم ډېر لوی دی،موټر څو دقیقې مزل وکړ چې ترمینل ته را ورسېدو ،دلته د دخولي او خروجي او د بکسونو غم نه و ،له استانبول څخه کابل ته پرواز ته پوره اته ساعته وخت و ، له هوايي ډګر څخه بهر راووتلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ومو پتېيله چې په استانبول کې وګرځو ،فرخندې او سيمين له يوې ټکسي سره خبرې وکړې، بې له دې چې ما او استاد قويم وپوښتي بلې ته ورغلل استاد قويم ماته وويل دوی له تا پوښتنه کړېده چې چېرې ځو، ماورته وويل نه، هغوی ته په غوسه شو ورته ويې ويل کم ترکمه موږ. خو خبر کړئ چې چېرې مو بيايئ؟

فرخندې هم رټ ځواب وکړ: ستا خبرولو ته اړې نه يو ،ته کولی شې خپله خپل تصميم ونيسې ، مامداخله وکړه ورته ومې ويل خير تاسې چې تنها خوشحاله ياستئ نو موږ به خپل تصميم ونيسو ستاسو دې الله مل شي، نجلۍ ببرته را ماته شوه ويل يې،نه نه ولې موږ ستاسو په ډاډ ګرځو، يو ځای ځو ما ورته وويل نوبيا ښه ده چې له چا وپوښتو چې د سيل مناسب ځای او يا ګرم بازار کوم دی، چې هملته ورشوو له پوښتنې وروسته مو پرېکړه وکړه، چې جيولري يا د ګاڼو بازارته لاړ شو، دوی هم پرته له دې چې له ټکسي سره د اجورې خبره وکړي ټکسي ته وختل،ما ورته وويل چې ګورئ له ټکسي سره خوبيه معلومه کړئ، بيا به ورسره په لانجه پاتې ياستئ، سيمين وويل راځه وبربړه مه ځومره به واخلي، خير ما ټکسيوان ته وويل چې ترجيولري بازار څو اخلې هغه وويل داچې تاسې مسافر ياست نو خير شپېته ډالر به راکړئ، سيمين او فرخندې چې دا واورېدل اوه ـ اوه يې ډېر وکړل، ژر ببرته راښکته شولې، بالاخره په پنځوس ليرو مو موټر پيدا کړ ورته مو وويل چې د استانبول په مشهورو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلیو واټونو به مو جیولري بازارته بیایي ،تکسیوان ښه سړي و ښه ډېر یې وګرځولو او ښه مزل یې هم کاوه بېروبار هم کم و په تکسیم چوک جیولري بازارته لاړ، دده په وینا اویا کیلو متره لار یې وهلې وه په جیولري بازار کې یو مارکېټ ته ننوتلو ،مارکېټ نه وسم، ښار و ، لس پوړه ،په هر پوړ کې سلګونه دوکانونه د مارکېټ په منځ کې څو ځایه هم برېښنایي پوړۍ ، هم لفت او هم د پلې ختلو لپاره پوړۍ جوړې وې.

درې پوړه یې تر ځمکې لاندې و ،ترځمکې لاندې هوټلونه، د فاست فوډ (بېړني خوراک) او مشروبات دوکانونه و ،دا دوکانونه ډېر پراخ او ډېر ډک وو، په هر پوړ کې څو کتاره دوکانونه و دې لوی مارکېټ ته سړی حیرانېده.

په هر دوکان کې څو څو تنه پېرونکي ولاړ او ناست وو چې ډېره برخه یې ښکلې انجونې وې، استانبول په بې حجابۍ اوبد حجابۍ کې تر اروپا کم ندی، د ډېرو کمو به د تیو څوکې ، ورنونه او سرپټ و ، غوښه ډېره برخه یې په یو بنین او نېکر کې ګرځېدل، د ترکانو ښکلا خو ټول مني ددوی د سپینو متو ، ورنونو او ګلابي اننګو په لیدو به ماته دا ټپه ډېره ذهن ته راتلله:

کلي کې یو لېونی نشته

سپینې پایڅې مې په پنډۍ خوله لګوینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځـواني، دا مسـافري، دا جـادوګره ښـکلا ، دا ازادي او دا ډک جېب او د استانبول تخنوونکې او لمسوونکې ښکلا.....نو دچا پلار به ورته تاب راوړي.

پـه مارکېټ کـې د افغانسـتان پـه انډول هرڅه څو چنده قېمتـه و، یو جوړه منځني بوټان ۴۰۰ لیري ،هغه مهال په کابل کې یـو ګرام عربـي سره زر پـه ۲۲۰۰ افغـانیو و خـو هلتـه مـو چـې بیـه کـړل نـو لـه ۳۰۰۰ زره افغانیو هم قېمته تمامېدل.

یو منځنی ساعت په ۲۰۰۰ لیرو ،یو سینه بند پـه ۵۰ لیرو یا شاوخوا ۱۸۵۰ افغانیو و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خان يې په ياران يې

ما غوښتل په استانبول کې له دې څو ساعتونو اعظمي ګټه واخلم زما د طبيعت يو خوږ ملګري ډاکټر نصيرله څو کالو راهيسې هلته اوسېده.

راته يې ويلي و چې په تکسيم ميدان کې اوسېږي چې ټيليفون مې ورته وکړ دستي يې غوږ ی واخست کله مې چې ورته وويل په استانبول او په جيولري مارکېټ کې يم نو ډېر خوشحاله شو ويل يې دادی په لس دقيقو کې در رسېږم،له ملګرو سره مې خبره شريکه کړه ما ويل ښه ده چې هر يو ازاد او په خپل طبيعت وګرځو، ورته مې وويل دوه بجې به په هوايي ډګر کې سره يو ځای شو.

ترڅو چې لاندې راتللم او د مارکېټ له مخ څخه د سړک پر سر تم ځای ته برابرېدم نو ډاکټر نصير راغلی و.

بيا هم ډېر خوشحاله شو، ما د ترکيې په لار يونو کې تکسيم ميدان نوم ډېر اورېدلی و ماډاکټر نصير ته وويل چې لومړی تکسيم ميدان ته ځو، هغه په خندا شو ويل يې تکسيم نږدې دی وروسته يې ويل لومړی يو بل ځای ته ځو ټکسي ته وختلو ، څو شېبې وروسته د يوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويې ودانۍ مخ ته ښکته شو، ګورم لوی او لوړ هوټل دی او د پاسه پرې میرټ هوټل لیکل شوي دي، ډاکټر صاحب وویل لومړی دلته ډوډۍ خورو بیا به ښه ډېر وګرځو ،ماورته وویل چې اشتها نلرم خو ویې نه منله ، په لفت کې نهم پوړ ته وختلو ، د کړکۍ ترڅنګ کېناستلو د استانبول او تکسیم میدان ښه سیل ترې کېده ښه مزه داره ډوډۍ مو وخوړله، ډاکټر نصیر راته وویل چې دا د استانبول مرکزي سیمې دي. بهرنیان ډېر همدلته د تکسیم میدان شا وخوا هوټلونو کې اوسېږي، دلته په هوټلو کې هرڅه پرېمانه دي او شراب، خو په ټوله ترکیه کې له اوبو ارزانه دي.

هر ډول ګران بیه او ارزان بیه انجونې له یو ساعت څخه تر څو میاشتو له کوم تکلیف او تشویش پرته شته دي، دا چې دا سیمه د بهرنیانو د اوسېدلو ده نو پولیس هوټلونه ته نه ورتاوېږي، انجونې خپل کاروبار او غریبي ازاده کوي.

هغه له یوه ټکسیوان سره د کیلومټر په حساب خبره وکړه ورته یې وویل چې څو ساعته به له موږ سره یې.

ما د مشهور ترکي طنز لیکونکي عزیز نسین د سیاسي طنزونو هغه ټولګه (D D) چې هغه یې د لیکلو په تور پنځلس کاله بند تېر کړی او محترم ډاکټر فرید بزګر د خرمړي په نوم پښتو ته ژباړلې څوځله لوستې ده په خرمړي کې د (یو بهرني په استانبول کې) تر سرلیک لاندې یوه خوندور طنز دی عزیز نسین په طنزیه ژبه د دې بهرني

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلاني کیسه انځور کړې چې په استانبول کې تر استانبولي ډېر بلد و او د ډېرو مشهور، لوړ بیو، کم بیو هوټلونو، پارکونو، حمامونو سرایونو، موزیمونو، سینماګانو، تیاترونو او ... ادرسونه او معلومات ورسره و، په داسې حال کې چې استانبولي په دې اړه تر هغه ډېر کم معلومات درلودل.

ما ډاکتر نصیر ته وویل چې د استانبول په اړه چې ما څومره اورېدلي هغه خو په دوه اونۍ، کې هم لیدلی نشو، خو د وخت ته په پام سره ډېر مشهور ځایونه راوښیه، هغه هم ښه کړه هغه ښه ترکي وایي ډرېور ته یې څه وویل او روان شو، لږ وړاندې یې موټر ودراوه ښکته شو راته یې وویل دا د اسیآ او اروپا دلویو وچو سرحد دی، تر دې خط دیخوا اسیا او اخوا اروپا ده، راځه یو قدم په اسیا او بل پر اروپا کېږده چې انځور دې وباسم، لږ وړاندې موټر پر ډېر یو لوړ او اوږد هوایي پول وروخوت، دا فولادي پول د بسفر پر تنګي، په کال ۱۹۷۰ زېږدیز جوړ شوی (۱۱۵۰) متره اوږد (۳۹) پلن او (۱۰۵) متره له سمندر څخه لوړ دی، دپله له بېخ څخه داوبو ترسطحې واټن ۶۴ متره دی.

دپوال له لاندې نه ښکاري خو پاس دواړو خواو ته دپلې لار ترڅنګ شپږ سړکه هم لري یعنې په یو وخت کې پرې شپږ موټر ځایېږي، پول ډېر ښکلی ځراغان او ماډرن دی، موټر پرې په سل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اويوسل او شلو کې تېرېږي دا پول لاندې کومه ستن نلري ،ټول په کېبلونو تړلی دی د پله له پاسه ،لاندې سمندر ښه خوند کوي.

ددې پله په ليدلو ماته په افغانستان کې د امريکايانو په مرسته د جلال اباد ـ کونړ پر لار د کونړ پر سيند هغه جوړ شوي ځو پلونه را ياد شول چې ميليونه ډالر پرې حساب او پر افغانانو احسان شول ، خو کيفيت يې داسې وو چې له پرانيستې وړاندې ونړېدل، هغه پول هم را په زړه شو چې له جوړېدلو وروسته چې کله پرانيستل شو نو دهغې انجيو رئيس چې ددې پول پر جوړولو يې ميليونونه ډالر اخستي و له موټر سره ددې پله له پاسه لدې وېرې چې دا پول ونه نړېږي او دی د سيند مستو ځپو ته حواله نشي، تېريدلو ته نه چمتو کېده؟

په ښار کې ډېر وګرځېدو زما په غوښتنه يې د ترکيې تر ټولو لوی او ښکلي مسجد سلطان احمد ته ورو ستم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربنتیا هم عاشق ړوند وي

یوه بجه په زورلو سوداګریز مرکز کې له موټر څخه ښکته شو ټکسي مو رخصت کړ، ډاکټر نصیرراته و ویل راځه چې د استانبول میټرو هم درباندې وګورم او ورو ـ ورو به هوايي ډګر ته هم نږدې شو ، هغې بربښنايي زینې ته ورغللو چې میټرو ته ورښکته شوېده ، ما په اروپا او روسیه کې ډېر زیات دالیدلي چې هلک او انجلۍ دنورو په وړاندې او په ډک بازار کې له یوبل لاس تاو او یوبل ښکل کړي، شونډې یې په شونډو کې ونیسي، آن په غېږ او زنګانه یې کېنوي، په ترکیه او په ځانګړې توګه په استانبول کې هم دا دود ډېر زیات دی ، هر شل د پرش متره وروسته همدا سې یوه صحنه ویني خو دا صحنه بې بېلګې ده او ښايي لوستونکي هم لږ ورسره مخ شوي وي، او د حیرانتیا خبره داده چې په یوه اسلامي هېواد کې هغه هم دا سلامي خلافت او عثماني امپراطورۍ په زېږنځی کې ترسره کېږي.

څو کاله وړاندې کله چې ما په پژواک خبري اژانس کې کار کاوه نو زموږ یو ملګری او همکار هند ته تللی و ، کله چې بېرته را وګرځېد نو موږ ته یې د ډهلي کیسې کولې، د کیسو په منځ کې یې د ډهلي دشاهي مسجد یادونه وکړه کله یې چې دا مسجد را پېژندنه لږ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجد راغی غړ یې پورته او توازن یې خراب شو ویې ویل ((دحیرانتیا خبره داده چې دا مسجد څلور سوه کاله پخوا جوړ شوی دی او هغه هم د مسلمانانو په لاس)) زموږ دوست او دهرچا دوست ښاغلي نعمان (دوست) ددې خبرې په اورېدلو نور خپله خندا ټینګه نکړی شوه پخ یې وهل ورته یې وویل نو ستا خوښه وه چې دا دومره لوی او ښکلی مسجد هندوانو جوړ کړی وای.

نوتاسو به هم وایئ چې په اروپا او امریکا کې خو اخلاقي کوډونه او حدود نشته، دا سمه ده چې هلته دموکراسي او ازادي شته خو پولې لري، داخو مسلمانان دي چې په هر کار کې افراط کوي او پولې ماتوي.

کیسه داسې وه چې کله موږ په بربښنایي پوړیو لاندې مېټرو ته ورښکته کېدلو د استانبول میټرو هم د روسیې د سانکت پیترزبورګ د میټرو په څېر ترسمندر لاندې تېرېږي، نو ځکه ډېره ژوره ده، نو زموږ په څېر لسګونه کسان نور هم پر پوړیو لاندې روان و ، ګورو چې یو هلک او یوې انجلۍ یو بل به غېږ کې کلک نیولي او یو دبل شونډې زبېښي ،انجلۍ کاپره ډېره ښکلې هم وه په همدې کې هلک ډېر ګرم شو موږ ټول ورته ګورو چې دا نجلۍ د پطلون کمربند ته یې لاس کړ کمربند یې پرې خلاص کړ نیکر او پطلون یې لږ وښویول د انجلۍ کوناټي یې نیم لوڅ کړ او کرار کرار یې لاس پرې واهه، دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره مدهوش و چې دا ټول خلک ورته بتان او ټول سرونه ورته کدوان ښکارېدل.

په روسیه ،ایران اوځینو نورو هېوادونو کې دمټرو کرایه یوه ده، لیرې ځي اوکه نږدې،خو په هند او ترکیه کې بیا دمسافې په اندازه ده له موږ څخه یې هم دهر تن په سر د ټکټ پنځه لیرې واخستلې، یوځای کې ښکته شوو ،پاس لاړو ډاکټر نصیر وویل چې همدا پخپله تکسیم میدان دی،له دې ځایه په ملي بس کې مصطفی کمال اتاترک هوایي ډګر ته ځو ،هلته یوې غرفې ته ورغی په لس لس لیرو یې دوه ټکټونه راواخستل، ښکلي او لوی بس ته وختو ،بس پوره ۵ دقیقې وروسته حرکت وکړ ډاکټر صاحب وویل دابس پر داسې لارو ځي چې دښار ډېرې برخې درباندې ګوري رښتیا هم بس د استانبول پر واټونو ښه تاو راتاو شو دوه بجې د اتاترک نړیوال هوایي ډګر مخ ته ښکته شو، ډاکټر نصیر د بورډینګ پاس د اخستلو تر ځایه راسره ملګری و نور نو ده ته د وړاندې تللو اجازه نه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا لندن يا مرګ

اتاترک نړيوال هوايي ډګر ډېر لوی او د څو ترمينلونو درلودونکی دی، وخت کم و وار خطا وم چې له پرواز نه پاتې نشم، د خروجي د وهلو ترځايه ډېره لاره وه دلته تل ډېر بيربار وي، دا نړيوال هوايي ډګر د ترانزيت د مرکز او د الوتلو د تبادلې منځی دی، دلته په هرو څو دقيقو کې يوه الوتکه کېني او يوه الوځي د خروجي وهلو ځای ته چې لاړم په يوه سالون کې له ډېرش غرفو ډېرې وې خو هر غرفې ته اوږده کتارونه ولاړ و خو ماموړينو سم کار کاوه، د افغانستان په څېر بيروکراسي او کارماتونه نه وه، په څو دقيقو کې نوبت راغی، خروجي مو ووهله هغې دروازې ته ورغللم چې کابل ته ترې الوت کېږي، په بورډنګ پاس کې يې اته ويشتمه دروازه ليکلې وه په پوښتنه مې پيدا کړه چې ورغللم ګڼ نور افغانان هم راغلي و.

ما هغې برېښنايي لوحې ته چې د الوت وختونه، د وتلو دروازې او د الوتکو نوعيت پرې ليکل شوي وي کتل چې يو دريشي کړي ښکلي ځوان راڅخه په پښتو د الوت په اړه پوښتنه وکړه، راته يې وويل چې په ټلويزيون کې يې ډېر ليدلی يم، ما ورته وويل راځه چې هلته کېنو نورې خبرې به کوو، ترې وم د ماشيني دوکان چل مې زده کړ پيسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ور واچولې او به او پېپسي مي ترې را واخستې، دې ځوان خپل نوم جان اغا ، دلغمان ولايت د مرکز او سېدونکى را وپېژانده ويل يې چې پلار يې غريبکار او په مزدورۍ يې ژوند روان دى، په پور او پېغور او د کور د سامان په پلورلو يې نهه لس زره ډالره پيدا کړل او په ډېرو خطرناکو لارو او ځنګلونو لومړى له افغانستان څخه ايران ،بيا ترکيې او بيا يونان ته ورسېد ،دده په وينا ،غوښتل يې دنورو افغان ځوانانو په څېر ځان وروستي هدف(لندن) ته ورسوي، دوه کاله يې د يونان په کمپونو کې تېر کړل په دې دوه کالوکې يې د ورځني لګښت او له يونان څخه د وتلو لپاره څلور ځله له کوره نورې پيسې هم را وغوښتې خو بخت ورسره ياري ونکړه، هرځل به ناکامېده،دى وايي له يونان څخه ايټاليا. لندن او د اروپا ځينو نورو هېوادونو ته يو ډول کوچنۍ بېړۍ چې دوه درې تنه پکې ځايېږي، ځي او دومره چټکې دي ، چې د دولتونو د ګشت او ګزمې بېړۍ هم ورپسې نه رسېږي دابېړۍ دوه زره يورو اخلي او انسان يا هدف يا ګور ته رسوي، په دې بېړيوکې د مرګ د چانس سلنه اويا او د رسېدلو د پرش ده، دى وايي کورنۍ يې په دې بېړيو کې له سفر څخه ډېر منع کړ خو ده د کلي اوتره او تربور د پېغور له کبله بېرته ستنېدلو ته زړه نه ښکاوه، له پلار څخه يې وغوښتل چې هرڅنګه کېږي ده ته دوه زره يورو ورولېږي او د ژوند دا قمار هرو مرو وهي خو پلار يې چې هرڅومره سر او تندى وواهه ايله يې دوه زره ډالر برابر کړل، په دې پيسو داکار نه کېده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاسپورت یې لا پخوا څېرې کړی و ، دکور فشار هم ورباندې ډېر و هېڅ چاره نه وه له دې دوه زرو ډالرو هم ایله همدومره پاتې شول چې دکابل هوایي ټکټ پرې وشي، بالاخره د زهرو غړپ کوي په یونان کې د پناه غوښتونکیو اداري ته ځان سپاري هغوی ورته په یوه کاغذ لاسلیک او مهر لګوي او دهمدې ورقې په مټ د الوتکې ټکټ اخلي او بېرته د ترکیې له لارې کابل ته ځي، له ده سره له کابل څخه لغمان ته دتللو د موټر کرایه هم نه وه، نابلده هم و کله چې کابل ته راورسېدو نو تر محمود خان پله پورې ما ورساوه او کرایه مې هم ورکړه.

دا یو اغاجان نه و چې له یونان څخه راستون شوی و ، پنځه شپږ نور ځوانان موهم ولیدل چې برخلیک یې له اغاجان سره ورته و ، آن ځینو خو یې دوه کاله بند هم تېر کړی و

له جان اغا سره په خبرو بوخت وم چې د جناب پیر سید احمد ګیلاني په دوهم اوکشر زوی ښاغلي سید محمد ګیلاني مې سترګې ولګېدلې سید محمد ګیلاني دامهال په اردن کې دافغانستان سفیر و ، سفیران سیاسي پاسپورت ، دیپلوماتیک مصؤونیت او ځانګړی پروتوکول لري، هغوی (VIP) یا ډېر مهم اشخاص وي او له (VIP) لارو څخه الوتکو ته ورځي، خوما ونه غوښتل چې له ده وپوښتم ولې له عمومي لارې سفر کوي، له ده سره مې هم دافغانستان دملي اسلامي محاذ چې دامهال یې زه دفرهنګي کمېټې رئیس وم پر کړنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر بحث او مشورې وکړې، د مرکې او بحث لپاره مو کافي وخت درلود.

له ده مې اجازه وغوښته چې د خپلو ملګرو پوښتنه وکړم ،لږ وړاندې سیمین او فرخنده کلکې ویدې وې او استاد قویم ناست و، له ما ګیله من و چې دوی مې یوا ځې پرېښودل ویل یې دوی چې له جیولري مارکېټ څخه راووتل نو لږ وګرځېدل او بېرته هوایي ډګر ته راغلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسفرپای

بالاخره درې نیمې بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو په الوتکه کې زما یو خواته استاد قویم اوبلې خواته فرخنده برابره شوه.

دترکیې دهوایې کرښې اړوند الوتکه د رڼا ګانو او چراغان له ښار څخه والوتله خلک بې خوبه وو دالوتکو خدمه و مخکې ترمخکې په هر سیټ کې یوه پراشوټې کوچنۍ خلته چې دخوب ټوټه یې عینکې او جرابې پکې وې ایښې وې ،ډیر خلک ویده شول ماکتاب را واخست، خو ګروپونه یې ګل کړل، لپ ټاپ مې را واخست، د اوبو دبوتلو وېش پیل شو ، لږ وروسته ګروپونه بېرته روښانه او ډوډۍ یې راوړه سپرلیو په بې رغبتۍ وخوړه له ډوډۍ وروسته بېرته ګروپونه مړه او تیاره حاکمه شوه، زه هم ویده شوم خوکله مې چې سترګې وغړولې نو دالوتکو له کړکیو بهر تود لمر ښکاریده.

نهه بجې یې دکابل هوایي ډګر ته د نږدې کېدلو او دکمربند د تړلو غږ وکړ پاوباندې نهه بجې الوتکه کابل ته راورسېده، دکابل پر فضا یې اوږده دوره وکړه ،ختیځ ته لاړه آن دسروبي بازار هم ښکاریده، کله چې الوتکه دکابل پر سپېرو غرو او غونډیو ، تاوېده اوپه ځانګړې توګه د کابل دهوایي ډګر دشاوخوا بې بې مهرو تپې ،نادرخان مېنې (

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرخانې) قصبې ، بت خاک ، او مرنجان د تپو پر غاړو او څوکو خړ او ختهین کورونه او سپیره او له ګرده ډک چاپیریال ووینې او د استانبول د طبیعت او صنعت د ګډ امتزاج محصوله ښکلا ، تک شین فطرت ، اسمانڅکې ، د ښار په منځ کې تک شین سمندر ، رنګین کورونه اورنګین ښار یې په زړه را وورېږي، نو دا سې انګېري چې ګویا د ژوند یو له نړۍ د مړو هدیرې ته راغلی یم ، خدای شته همدې تصور په زړه کې ډېر وځورولم او هرځل چې له بهرني سفره کابل ته را رسېږم نو همدا مقایسه مې ځوروي.

دلته د دخولي وهلو ته په کتار ودرېدو ، دا ستانبول د کتارونو په انډول دا بیروبار له نشت سره برابر و خو بیا هم کوم نیم ساعت په لیکه ولاړ وو ، سیمین او فرخندې ته مې کلک ست وکړ خو فرخندې ویل چې همدا نن مزار ته روا نه ده په دې ډول دا سفر هم پای ته ورسېد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحریك یادښت

د افغانستان ملي تحریك د (۱۳۹۳ ل) کال په پیل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهیر کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل دیني، علمي، ادبي او ټولنیز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحریك دا ژمنه د یاد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د یوې پرتمینې غونډې په ترڅ کې یې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحریك په یاده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهیر کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبیعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زیات زیار او زحمت ته اړتیا لري، خو ملي تحریك ټینګ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملی کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحریك هیله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحریك له ټولو هغو لیکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندویانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهیر کې یې یو بل سره مرسته او ملګرتیا کړې او دا فرهنګي بهیر یې بریالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور ودانی ورته وایي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هیله

د افغانستان ملي تحریك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک د هېواد پال او فرهنګپال شخصیت ښاغلي (حاجي محمد انور اخندزاده) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا د دې اثر له لیکوال او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپرونو لړ: ۴۶

د افغانستان ملي تحریک
www.melitahrik.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library